

INWESTYCJE OD EU

CZELDŹ

Poindustrialne zabytki to je zgolmó erbizna ód miast Dómbrowskiego Zógýmliu. Tak je tyż, jak sie rozchodzi ó Czeladź, co jeji lokalny regyrónek ód lóit rewitalizuje óbiekty ód bytyj Wóngló „Saturn”. Zalożónó we XIX wieku gruba sużyła przede wszystkim zasylaniu hódzkich wóbyniczych fabryk we potrzebne wytńós do produkcyje póliwu. Óbiekty, co dzisie sóm na powirchni, óne goszczóm we swoich murach m.in. ótwaró we 2005 r. Galeryj Modérnyj Sztuki „Elektrownia”. We 2019 r. wyrýmótowanó transformatorownia i budónek elektrycznych werkstólów zmiyniły profil fungowani. Teróz tam je Cyntrum Społecznościowych Usóg i Lokalnyj Aktywności. Zbudowaný we latach 1907–1911 budónek cechazu bół nastymnyj zrealizowaný óbiek ód „Saturna”. Teróz tam je Postindustrialne Cyntrum Erbizny Wónglówego Berkmaństwa we Zógýmliu i zbudowanó ód podstól Mediatéka. We przestryństwach náóbkóto rewitalizowaných budóneków dziejm sie trefy i fajry na ótwarým lúfie.

Wert projektów, co súzóm rewitalizacyj terynu bytyj Gruby Wóngló „Saturn” we Czeladzi, to je bez 73 mln PLN, z tego bez 46 mln PLN byto dófinansowanó ze rezerw Europejskij Unije.

Wyincyj ó projektach na:

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/780575/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/709837/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/768795/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/713108/>

ŁÓDŹ

Kónsekwyntó „Terynowó rewitalizacyj cyntrum łodzi” – zacyntó we 2015 r. ódnova 8 srogich stródmijjskich kwartałó i zabytkowego ósiedl Ksinyz Młyn – przinosi sumne rezultaty. Łodzanío ódzyskujóm jedyn za drugim fragmnyta miasta, w tym ulicá Wókyniczó, kaj pod nr. 11 je kamynica shyнного architekta za XIX wieku, Hilarego Majewskiego, co pod swojimi rozlicznymi realizacyjami uformowól wyglónd ód Łodzi, co go widać do dzisiej. Jego wóhny ódm bół bez lata pómuđzóny i dopiory realizacyj spótfinancowaný ze rezerw ód EU rewitalizacyje prziniosła mu nazónd dównó szumnotá. We izbach ód Kamynice ód Majewskiego je ulokowanó nowó miyjskó instytucyj kúltury – inŁod21. We parku Staromiejskim dzimnyk rewitalizacyjnij robocie była prziwórcónó pamynić ó zóbudowie, co sam istniała przed II światowóm wojóm, a Stary Rynek, co ó nim sýmisiaduje, ón nazónd je przestryństwo, co w nim miyjskańcy bydóm chcieli spyndać czas, a szynkerze radzi bydóm kludzić swój gyszef. Plac Wolności – dówny Nowy Rynek – tyż przeszół metamorfózá. Óziokóntny plac sie zazielyniól i zyskól nowó nówiyrchnia, fótana i szpilplac ód dzieci. Plac Wolności to dycki byto miyjsce trefów i wáżny póntk na transportowj karcie miasta – pónkyniocy ruchu ód sztrasynbanów i autów na pótnócnó stróná placu zwiynkszyto przestryństwo, co zachynć do szpacyru i wywczasu.

Wert ód projektu pn. „Óbszarowó rewitalizacyj cyntrum łodzi – óbszar ó powirchni 7,5 ha ógraniczóny ulicami Wschodnióm, Rewolucyje 1905 r., Kilińskigo, Jaracza spóym ze rantami po drugij strónie wm. ulic”, co umóżliwiól rewitalizacyj kamynice H. Majewskiego, ón wynióś 288,4 mln PLN, z czego bez 88,9 mln PLN byto dófinansowanó ze rezerw ód Europejskij Unije.

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/756668/>

Wert ód projektu pn. „Óbszarowó rewitalizacyj cyntrum łodzi – óbszar ó powirchni 32,5 ha ógraniczóny ulicami Zachodnióm, Podrzecznióm, Stary Rynek, Wolborskóm, Franciszkańskóm, Pótnócnóm, Wschodnióm, Rewolucyje 1905 r., Próchnika spóym ze rantami po drugij strónie wm. ulic”, co we jego rómach byty zrewitalizowane park Staromiejski, Stary Rynek i plac Wolności, ón wynióś 278,3 mln PLN, z czego bez 73,5 mln PLN byto dófinansowanó ze rezerw ód Europejskij Unije.

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/756667/>

Wyincyj ó hódzkich rewitalizacyjných projektach na:

<https://rewitalizacja.uml.lodz.pl/dzialania/7Lw-1>

Dotarci do placu Wolności i inkszych tajli Łodzi utacnió 30 nowych sztrasynbanów, co je miasto Łódź sprawiyo dzimnyk realizacyj projektu spótfinancowanego ze rezerw EU. Óne bydóm jeđdzić zo zmodernizowaných glajzach, ze rozbudowaný zajezdnie we Chocianowicach.

Wert ód projektu pn. „Kómpleksowy program integracyje necu niskomyśnyego publicznego transportu we hódzki metropoliji spóym ze kupym taboru do óbsugi trasy W-Z jak tyż inkszych kómunikacyjných lnyjji i modernizacyjóm sztrasynbanowých zajezdni we Łodzi – Faza I”, co we jego rómach miasto Łódź umoderniyo infrastrukturá publicznego transportu, ón wynióś 843,6 mln PLN, z tego bez 471,7 mln PLN byto dófinansowanó ze rezerw EU.

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/746926/>

Europejskó Unijó spyiró ódnová miast i publiczny transport!

RYBNIK

Zabytkowó Gruba Ignacy we Rybniku dostała we 2024 r. Europejskó Nadgródá Erbizny – Nadgródá Europa Nostra. Cynżkó ó barzi klarowne uznani sukcesu tego projektu we dwudziestó rocznicá przistómpynió Polski do Spólnoty. Gruba Ignacy przestała wykónawć berkmańskó robotá we 1995 r., kej ze szachtu „Kósciuszko” wyjechól óstatni wagón wóngló. Gruba fungowála bez 203 lata i óna je klarownie tajla historycznyj i kulturalnyj erbizny ód rybnickij zimyie i Górnego Slónska. Budónki kómpleksu ód gruby przetrzawiy dzimnyk determinacyj bytych robotników zebraých we Stowarzyszeniu Zabytkowj Gruby Ignacy. Potym óbiekty byty wpisane do regestu zabytków, a m. Rybnik wkłudzio raja rewitalizacyjných projektów spótfinancowaných ze budżetu Europejskij Unije. Dzisie Zabytkowó Gruba Ignacy służy za cyntrum nauki i techniki, co, dzimnyk użyciu moderných audiowizualnych technik i utrzymaniu óryginalnych elymntów ajnrichtóngu dównego werku, w tym durch sprawný damfmasziny, óno je sztycj niyóbzycznie cynny póntk na Szlaku Zabytków Techniki Slónskiego Województa.

Wert projektów, co súżyły rewitalizacyj Zabytkowj Gruby Ignacy we Rybniku wynióś bez 35 mln PLN, z tego bez 16 mln PLN byto dófinansowanó ze rezerw Europejskij Unije.

Wyincyj ó projektach na:

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/553757/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/736081/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/780571/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/789963/>
<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1166289/>

ZACHODNIOPÓMORSKE WOJEWÓDZTWO

Szczecin to je durch jedna ze najwáżniejszych hawyn Polski i Bałtyckiego Morza. Cynżkó ó lepsze miyjsce na zlokalizowaný cyntrum nauki zachodniopómorskiego województa aniżeli główne miasto ód regionu. To tam bół postawiony charakterystyczny budónek we formie szifu, co w nim swojá siedzibá mó Morské Cyntrum Nauki w Szczecinie m. prof. Jerzego Stelmacha. To je modernó edukacyjnó instytucyj, co umóżliwió dziecióm i majorytnym ódkrywaný sekretów nauki i techniki. Óczywiste je, ze jeji gówny motyw to morze, tóz we ófercie ód Cyntrum gosćie zniódmó wystawy spówynócznie zjawiskóm zwióznányim ze žycym na morzu, zglowanym, rybolóbstwym abo funkcjonjrowanym hawyn. Cyntrum moze sie pósić ekstra edukacyjnóm ófertóm, co dzimnyk niy óno przibliży tmaty na polu fizyki, matematyki, geografje, astrónómje, medycyny, techniki, ekologii, socjologii, historyje abo kúltury.

Wert ód projektu pn. „Budowa Morskigo Cyntrum Nauki w Szczecinie m. prof. Jerzego Stelmacha” wynióś bez 152 mln PLN, z tego bez 112 mln PLN byto dófinansowanó ze rezerw Europejskij Unije.

Wyincyj ó projekcie na:

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1166919/>

ISBN: 978-92-68-18901-6

doi: 10.2775/512448

YES! TEŚMY
20 LAT POLSKI W UE

Publikacyjō narychtowanō z inicjatywy Europejskij Kōmisyje Przedstawicielstwa w Polsce i była wydanō ze postrzodkōw Europejskij Unije we edukacyjnych, informacyjnych i prōmocyjnych cylach

Ilustracje – Rafał Szłapa, Robert Służały, Grzegorz Pawlak, Julia Cięciała, Jowita Kotwica, Matylda Lotka, Monika Szopa, Miłosz Zimnicki
Scynariusz – Dominik Szcześniak
Ōkładzina – Przemysław Truściński
Przekłōd – Grzegorz Kulik
Graficzne ōbrobiynie i skłōd – Jakub Babczyński, timof i cisi wspōlnicy
Koordynacyjō realizacyje projektu – Paweł Timofiejuk i Przedstawicielstwo Europejskij Kōmisyje w Polsce
Durk – Drukarnia Perfekt

Ta publikacyjō je darmowō i stanowi kōntynuacyjō seryje „Paneuropa”, co ōbjmuje wydany we 2019 r. kōmiks pt. „Paneuropa vs. Pandemonium”, wydany w 2020 r. kōmiks pt. „Paneuropa vs. Smog”, wydany w 2021 r. kōmiks pt. „Paneuropa vs. COVID-19” jak tyż wydany w 2022 r. kōmiks pt. „Paneuropa vs. Zmory Przeszłości cz. 1” i „Paneuropa vs. Zmory Przeszłości cz. 2” jak tyż wydany we 2023 r. kōmiks pt. „Paneuropa. Solidarni ze Ukrainōm”.

Kōmiks we elektrōnicznyj wersyji (we formie zbioru PDF) je przistympny do pobraniō na strōnie Urzyndu Publikacyji EU: <https://publications.europa.eu>

Plac i rok wydaniō: Warszawa 2024

Europejskō Kōmisyjō, ani żōdnō ōsoba, co robi we jeji mianie, niy pōnosi zapowiedzialności za skutki, co by wynikały z pōnownego wykorzystaniō tyj publikacyje. Informacyje i poglōndy zawarte we tyj publikacyji sōm poglōndami autorōw i niy muszōm ōdbijać ōficjalnego stanowiska EU.

© Europejskō Unijō, 2024

Pōowne wykorzystanie przizwolōne pod warōnkym podaniō zdrōdła. Pōowne wykorzystanie dokumyntōw Kōmisyje sztaluje decyzyjō 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39). Zmiana ōryginalnego znaczyniō abo przekazu tego dokumyntu je niyprizwolōnō.

Wykorzystowanie abo powielanie fotografii i inkszych materyji, co jejich autorske prawa niy nōležōm do Europejskij Unije, wymōgō bezpostrzednij zgody posiadziciela praw.

Idyntyfikacyjne i katalogowe numery kōmiks u „Paneuropa. Licho niy śpi”

Print: ISBN: 978-92-68-18902-3 doi: 10.2775/094307 JJ-06-24-142-0L-C
PDF: ISBN: 978-92-68-18901-6 doi: 10.2775/512248 JJ-06-24-142-0L-N

Zōcne Czytōczki, zōcni Czytōcze!

To juź 20 lōt! 1 mōja 2004 r. Polska przistōmpiya do Europejskij Unije i tak do kna ōpuściya siwō sferā bezpieczeństwa miyndzy euroatlantyckim ōbszarym a państwami byłego Sowieckigo Zwiōnzku. Juź niy rōz my sie przekōnali, jak waźnō je przinōleźność do Europejskij Unije i NATO.

Pokazało sie, że uczestnictwo we Spōlnocie było bezcynne we ciynżkim czasie pandymije, kej nadzwyczajnō robota ōd Europejskij Unije, m.in. spōlne kupy szczypiōnek, ōchrōnnego ajnrichtōngu i medycznego sprzyntu, pōmogły ōcalić setki tysiyncy ludzi. Człōnkostwo umoźliwiyło Polsce dokōnanie niyōbyczajnego cywilizacyjnego skoku, co go niy zrobiyły państwa niyōbjynte wielkim rozszyrzyniym we 2004 r. i nastympnymi we 2007 i 2013 r. Napasztliwō wojna ōd Putina, co dō nij była zmuszōnō Ukrajina 24 lutego 2022 r., ōna zdynamizowała robotā ōd Europejskij Unije, co suży zmocniyniu naszego spōlnego bezpieczeństwa bez m.in. sparcie herojicznyj walki Ukrainy we niyrownym boju ze krymlowskim despotōm. Ukrajina je państwo kandydujōnce, co jego przistōmpiynie do Europejskij Unije powiykszy ōbszar bezpieczeństwa i stabilizacyje we Europie. Padō sie ō pogtymbiyniu integracyje bez danie ekstra pozōr na ōbrōnność w czasie nastympnyj kandyncyje Europejskij Kōmisyje we l. 2024-2029. Talyntność do rozwoju i elastycznego reagowaniō we ōbliczu kryzōw, takich jak pandymijō, wcześnij wielkō finansowō kryza, co sie zaczała we 2008 r., a terōz zagroźynie moskewskōm agresyjom, ōne dowodzōm żywotności ōd Europejskij Unije, co jā ōd 2004 r. spōłtworzimy.

Europejskō Unijō je spōlnota wertōw. To ō nie terōźnie walczōm Ukraińcy. Przed przymianami, co dō nich doszō społym ze upōdkym kōmunizmu we 1989 r., my wyczekowali przistōmpiyniō do spōlnoty dymokracyje, rzōndōw prawa i reszpektowaniō rozmajości. We tym duchu była projektowanō kōnstytucyjō ōd Polski przijyntō we referyndum we 1997 r. Umōjynie tyj drōgi, co kludziya na geopolityczny Zachōd, to było nastympne referyndum ze 2003 r., co dało jasnō ōdpowiydź na pytanie, kaj polscy ōbywatele widzōm swojā ōjczyznā – we Europejskij Uniji.

W Polsce my widzimy Europejskō Unijō tyż bez przymā jeji ōzdrowiyńczego wpływu na gospodarkā, likwidacyjō bezrobociō do hned niywidocznego poziōmu we czasach dobryj kōniunktury, corōz wyźszego poziōmu życiō abo wszechōbecnych we naszych hajmatach inwestycyji. Kōmiksy z seryje „Paneuropa” tworzōm niyōbyczajny i ekstra atrakcyjny katalog tych ōstatnich. Nowe abo wyrymōntowane drōgi, banowe szlaki, co pō nich gzujom moderne cugi, zrewitalizowane abo tyż zbudowane ōd podstōw budōnki tyjatrōw, cyntra kultury jak tyż ōbiekty, co nōm usnadniajōm bliźsze abo dalsze rajzy, to je klarowne potwiyrdzynie naszej ōbecności we Europejskij Uniji. Polska sztyjc sie zmiyniō. Pokazujōm to nastympne inwestycyje, co je znojdziecie na strōnach latosigo kōmiks u „Paneuropa. Licho niy śpi”. Do niywiarogodnych zmian doszō we Rybniku – partnyrskim mieście latosigo kōmiks u – kaj Zabytkowō Gruba Ignacy zmiyniyla sie we moderne cyntrum techniki, miysce trefōw miyszkańcōw i świadectwo bogatyj historyje rybnickij ziymie. Nasz nastympny partnyr to Czelōdź. Ōbiekty zlokalizowane na terynie byłyj gruby „Saturn” w Czeladzi goszczōm we swoich murach m.in. miyskō Galeryjō Modernego Kōnsztu Elektrownia. We zrewitalizowanym budōnku cechauzu powstało Postindstryjalne Cyntrum Erbizny Wōnglowego Berkmaństwa we Zōgłymbiu. Rybnik i Czelōdź rewitalizujōm ōbiekty indstryjalnyj architektury i dzielōm sie swojimi doświadczyniami na forum Ślōnskigo Ferajnu Gmin i Krysōw, co przistōmpiō do Paneuropy za jej nastympnego partnryra. Niy ōpuszczō jiy Łōdź, kaj – jak koźdy rok – na Miyndzynōrodowym Festiwalu Kōmiks u i Ger bydzie prymiera nowyj Paneuropy. Łōdź to ekstra miysce do kōmik-

su. We 2023 r. „EC1 Łōdź – Miasto Kultury” fajrowało ōtwarcie Cyntrum Kōmiks u i Interaktywny Narracyje. Podobnie jak EC1, Cyntrum to dziecio ōd europejskij integracyje, co by niy powstało, jak by my niy przistōmpiyli do Europejskij Unije. Radzi my sōm, że ōno je sztyjc za partnryra ōd Paneuropy. We mieście fabrykantōw i kōmiksowego dōmu ōd alchymika Syńdziwoja je kōntynuowanō Ōbszarowō Rewitalizacyjō Cyntrum Łodzi. Projekt ōbjōn ōddany latoś łodzianōm plac Wolności, co go możecie ōglōndać na ōkładzinie. Ōd dycki na placu Wolności były sztrasynbany – nic sie sam niy zmiyniō. No możno ōkrōm samych wozideł – bany, co w nich znojdziecie charakterystyczne tabulki ze uninjnymi gwioźdkami, ōne sōm nowe. W Łodzi była wyrymōntowanō tyż ulica Włōkienniczō i dōm ōd jednego ze twōrcōw fabrykanckij Łodzi, miyskigo architekta Hilarego Majewskigo. Zachodniopōmorske wojewōdztwo debiutuje we naszym kōmiksie za jego partnryra i miysce akcyje. To prawie tam – na szczecińskim brzegu Ōdry – powstało szumne Morske Cyntrum Nauki m. prof. Jerzego Stelmacha. Człōnkostwo we Europejskij Uniji nadało szwōngu regijōnōm i miastōm – w tym tym, co nōležōm do Unije Polskich Metropoliji, naszego nastympnego partnryra. Waźne człōnkowske miasto ōd Unije to je Warszawa, co kōnsekwyntnie rozbudowuje nec metra. Cieszymy sie, że europejske fundusze sōm w tym pōmocne.

Jak koźdy rok za przewodnikōw po tych unikatowych miyscach bydōm nasi bohatoryrowie, w tym jedyn ōsobliwy – Ignac, co go kamraciō ze Paneuropy nazywajōm tyż Industrious. Ignac, tak jak wielu naszych czytōczkōw, ōn sie narodziōł juź po akcesyji do Europejskij Unije. Niy znō Polski sprzed przistōmpiyniō do Spōlnoty, podobnie jak modzi twōrcy, co debiutujōm we kōmiksie. Nacychowane ōd Julie Cięciały, Miłosza Zimnickigo, Matyldy Lotki, Jowity Kotwicy i Moniki Szopy strōny znojdziecie postrzōd tych stworzōnych ōd znanych ze poprzednich numerōw wyteranōw naszyj seryje. Rafał Szłapa, Robert Służały i Grzegorz Pawlak zaś ilustrujōm przigody ōd Paneuropy. Szumnō ōkładzinā latosigo wydaniō nacychowōł Przemysław Truściński. Niy ma ale kōmiks u bez scynariusza, co go napisoł Dominik Szcześniak, znany Wōm juź z numeru „Paneuropa. Solidarni ze Ukrainōm”.

Czas zamazuje spōmniynia ōd tych, co byli za świadkōw przistōmpiyniō Polski do Europejskij Unije. Modsi niy pamiyntajōm polskich miast i wsi sprzed 2004 r. We popkulturze, w tym we kōmiksie, twōrcy rozwōzajōm niykej pytanie: „co by było, jak by...?”. Dwadziścia lōt po akcesyji, świadōmi przedstawianych nōm rōz za kedy iluzorycznych alternatyw do europejskij integracyje, my sie przizwolyli na podobny eksperymynt. Werci sie w nim weznōić udziōł we 2024 r., jak fajrujemy 20. rocznicā przistōmpiyniō Polski do Europejskij Unije i jak my wybrali nowy Europejski Parlamiynt. Ō tym, jak pōdzie gyszichta ōd naszych bohatoryrow we tym ōsobliwym roku, przekōnōcie sie, jak weźniecie do rynki nowy numer Paneuropy. Dostaniecie do na Tōrgach Ksiōnżki w Katowicach, co – podobnie jak jejich ōrganizatōr, Fundacyjō Historyjō i Kultura – ōne sōm za partnryrow kōmiks u. „Paneuropa. Licho niy śpi” bydzie przistympnō we Przedstawicielstwach ōd Europejskij Kōmisyje we Warszawie i Wrocławiu jak tyż we pōnkach Europe Direct we cofkij Polsce. Nasi partnerzi z Czeladzi, Rybnika, Łodzi, Zachodnigo Pōmorzō, miast Unijie Polskich Metropoliji i lokalnych regyrynkōw Ślōnskigo Ferajnu Miast i Krysōw dadzōm pozōr na to, żeby Paneuropa dotarła wszynđdzie tam, kaj sōm jeji czytōcze.

Zaprōszōm do lektury. I pamiyntejmy – licho niy śpi!

Bartłomiej Balcerzyk

p.ō. dyrechtōr

Przedstawicielstwa ōd EK w Polsce

WE SŁOWACH
OD MATEK SÓM
SKRYTE,

WÓNNE MIKSTURY
I ÓSTRE PAZURY,
I TROCHĄ KRWIE,
BYŚ CÖFNÖL SIE.

ZNISZCZYNIÉ
NAPYNDZÖ
MROK...

ÖD ÖJCÖW
WE SKALE
WYRYTE.

MMM.

...ÖTO
MÖJ PIYRSZY
KROK.

DÖWEJ, TE!

JADYMY Z TYM
KICKFLIPYM, PABLO!

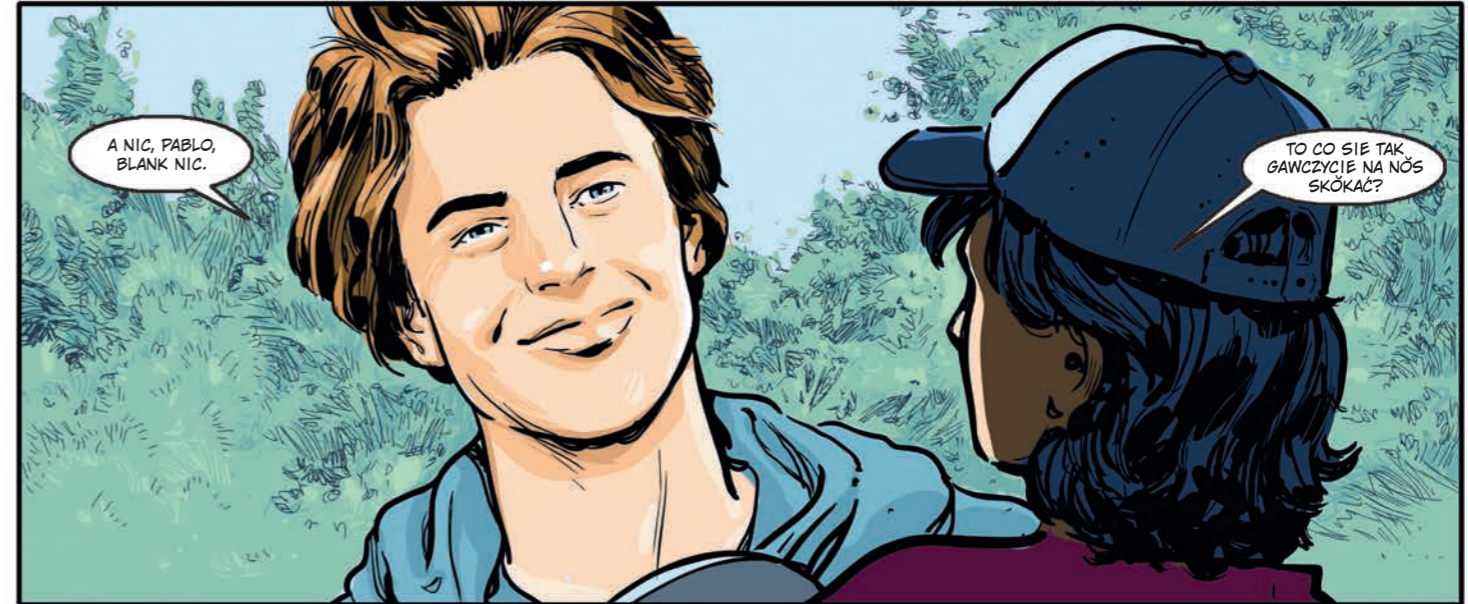
PABLO, PABLO!

A A AACH!

COŚ CI NIV
POSZŁO, SYNEK.

A WÖM
CO DO TEGO?

A NIC, PABLO,
BLANK NIC.

TO CO SIE TAK
GAWCZYCIÉ NA NÖS
SKÖKAC?

ŌPA? CO TY SAM ROBISZ?

„FACHU” CIE LICZĄ.
WE SUPERUWIJACZCE!

WIDZIELI
ŻĘŚCIE TO,
CHOPCY?

ALE CZAD!

MŌCIE CANGI?
BO MIE TRZA USZCZYPIŃC.

MMM...
CZUJĄ WŌN
ZBLŌNYJ CĘGŁY.
NOWŌC CIELUSZEJE,
POSTYMP IDZIE
FŌRT.

PŌDZCIE
WSZYSCY.

KALMA
BOGINI ŚMIERC I ROZKŁADU.
NINAWIDZI ŌPIEKUNŌW
ROŚLINNOŚCI, CO SIE PLYNI,
ZWIERZŌNT, CO SIE SPORZŌM.

NA WEZWANI,
PIYKNŌ LICHŌ. SPOŁYM
WŻYNYMY ŚWIAT KU
ZGNILIZNIE.

BYDZIECIE
KROCYĆ ZY MNŌM WE
TYM ZNISZCZYNIU.

SZARLEJ
BRAT BLIŻNIŌK I ARCYWRŌG
ŌD SKARBNIKA. MŌ MOC
WYWOŁOWANIŌ TRZYSIŃY
ZIYMIE.

A KU TYMŌ
DO KNĄ NAKOPIĄ
MOJYMU BRATU
DO ZADKU.

POZBYDYM
LUDZI WOLNYJ WŌLE
I ZATOPIMY
W PRZESZŁŌC!

W CIYNIU ZA MNŌM
SKRYWŌ SIE EKSTRA
PRZŌCIEL. TO JEDYN
ZE TWOJIGO RODU,
WŌŁOSZYŃIE.

WŌŁOSZYŃ
WŁADCA DRACHŌW,
ŌJCIEC ŌD
WAWELSKIGO DRACHA.

PRZISTOŃP DO SWOICH BRACI I SIOSTRY, ŻMIJU.

ŻMIJ
WAWELSKI DRACH, SYN OD WOLOSZYNA

PANEUROPA... ZPRADZYLI MIĘ...

TO NASZ PIWRSZY SPÓLNY TREF, CZAS POTWIYRDZIĆ, ŻE IDYMY KU JEDNYMLI CYLU.

JA, JA, CHCIELI GO WYGNAĆ Z KRAKOWA, JAK ON NAD NIM OD WIEKÓW WŁÓDÓ.

ALECH MU NOJPRZÓD WYJAWIYEA JEJICH NIYCNE PLANY... TÓŻ POSTANOWIÓŁ JEDYNE SŁUSZNIIE.

SWIÓNZÓŁ SIĘ Z NAMI SOJUSZYM.

TAK AJNFACH LWIERZÓŁ TWOJIM SŁOWÓM?

ACH, NIY DO KÓNCA...

PÓMOGŁY CZARY SZEPTANE NAD GÓRKYM ZE WYWARAMI. ALE TO NIY SÓM INKANTACYJE OD AJNFACHOWYJ CZAROWNICE, CO MIYSZÓ WE KASTRÓLU DARYMNE MIKSTURY.

JÓ SWOJÓM RYNKÓM FYRLÓM ESYNICYJÓ PRZESZŁÓCI, TERÓZNOŚCI I PRZISZŁÓCI, A SPLÓNTUJĄ JÓM PODUG SWOJIJ WOLÉ.

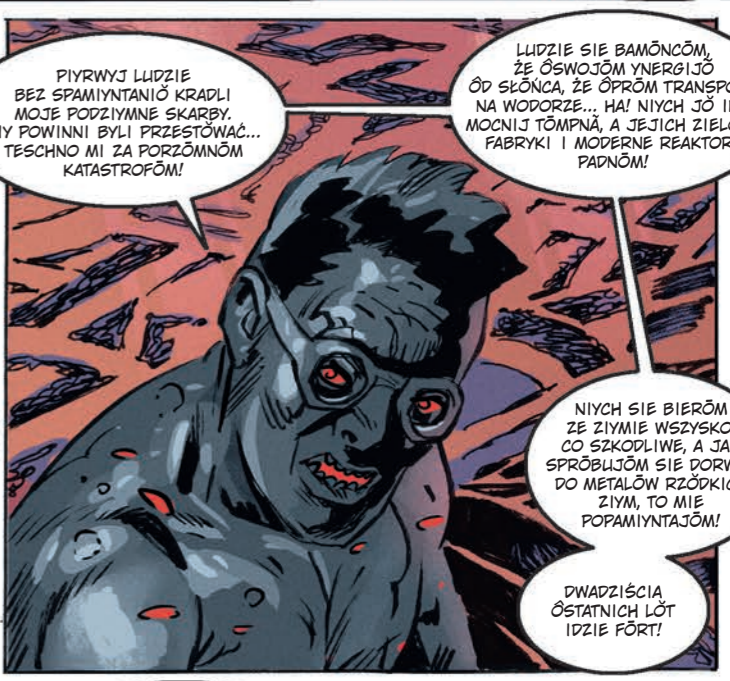
LICHO
BOGINI NIYSZCZYŃCÍÓ, PATRÓNKA OD ZŁYCH DUCHÓW, DYMÓNÓW I CZAROWNIKÓW.

DŻWIGÓ MI SIĘ OD ROZWOJU I ŻYCIÓ, CO SIĘ PLYNI NAÓBKÓŁO. JÓ CHCĄ, ŻEBY LUDZIE KATRUPIELI WE NIYSZCZYŃCÍLI, A COEKI ŚWIAT LITYNÓK WE ROZKŁADZIE.

DWADZÍSCIA LÓT ÓCHRÓNY PRZIRÓDY, ÓDTWÓRZANIÓ SIEDLISK ZWIERZÓNT, ROZWOJU ZIELÓNYJ YNERGIJE TO MARNÓŚĆ. CHCĄ POWROTU STARYJ EÚROPY, ZNIYCZYSZCZÓNYJ I PRZEPÓLNÓNYJ LUDZMI, CO SIĘ BOJÓM ZMIAN NA RZKÓME „LEPSZE”.

CHCĄ, BY DWADZÍSCIA ÓSTATNICH LÓT ÓBRÓCIYKO SIĘ WNIWECCZ.

PIWRSZYJ LUDZIE BEZ SPAMIYNTANIÓ KRADELI MOJE PODZIYMNIE SKARBY. NIY POWINNI BYLI PRZESTÓWAĆ... TESCHNO MI ZA PORZÓMNÓM KATASTROFÓM!

LUDZIE SIĘ BAMÓNCÓM, ŻE ÓSWOJÓM YNERGIJÓ OD SKÓNCA, ŻE ÓPRÓM TRANSPORT NA WODORZE... HA! NIYCH JÓ INO MOCNIJ TÓMPNÁ, A JEJICH ZIELÓNE FABRYKI I MODERNE REAKTORY PADNÓM!

NIYCH SIĘ BIERÓM ZE ZIYMIE WSZYKÓ, CO SZKODLIWE, A JAK SPRÓBUJÓM SIĘ DORWAĆ DO METALÓW RZÓDKICH ZIYM, TO MIĘ POPAMIYNTAJÓM!

DWADZÍSCIA ÓSTATNICH LÓT IDZIE FÓRT!

DÓWNO TYMU NAZÓP LUDZIE SIĘ KÉONIALI DRACHÓM, DYRGALI NA NASZ SÓM WIDOK. DZISIEJ MY ÓDESZLI W ZAPÓMNIYNI.

CZAS SPÓMNIÉĆ LUDZIÓM, KAJ JE JEJICH PLAC. JAK JE PRZILEŻYTOŚĆ, TO MY SÓM FERTICH, BY SIĘ Ó NÓŚ SPÓMNIELI.

JÓ I MÓJ SYN, WACHTYRZ WAWELI.

JÓ SWÓJ LÓŚ ZAAKCEPTOWÓŁ. PANEUROPA CHCIAKA MI LURÓNGAĆ... A POSTRZÓD WÓŚ SIĘ CZUJÁ... DOBRZE. JÓ NIY CHCĄ BYĆ W CYNILIU. JÓ NIY CHCA BYĆ INO POTWORA ZE BÓJEK... JE ŻECH Z WAMI.

RADUJE MIÉ, ŻEŚCIE SÓM TACY AJNSZTIMIK. EÚROPA KWITEA ZA DUGO. I, CHOCÍÓŻ MÓ TURBACYJE, ÓNA CHCE JESZCZE RLBÓNÓĆ, ÓBJÓNÓĆ GRANICAMI ZACHODNI BALKAN, A NAWET UKRAJINÁ.

DWADZÍSCIA LÓT PÓDZIE W ZAPÓMNIYNI, MÓCIE NA TO MOJE SŁOWO. ALE ŻEBY PRZEKŁUDZIĆ MÓJ PLAN, MY SIĘ NOJPRZÓD MUSZYMY WZIÓŃS ZA PANEUROPÁ...

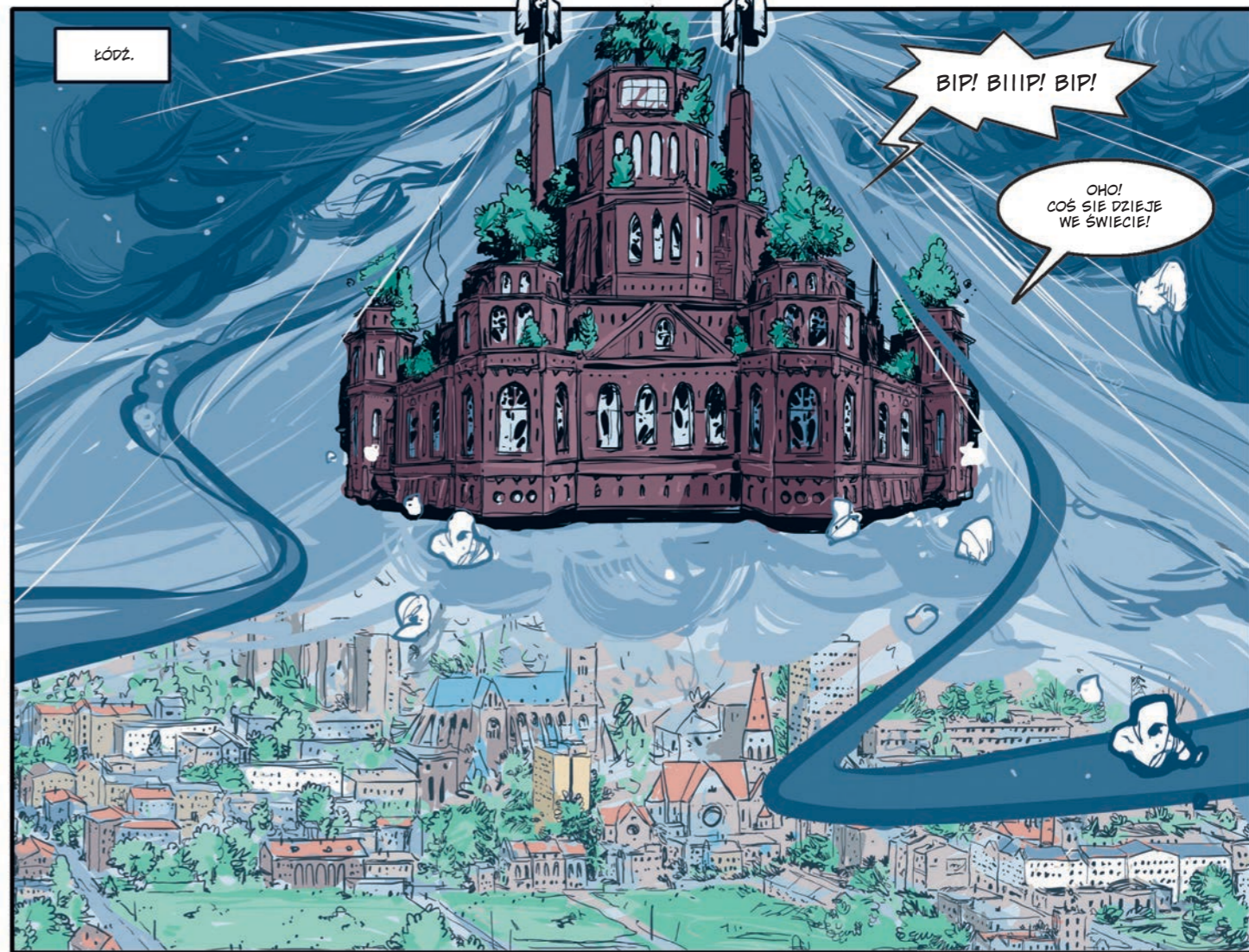
GRUBA SATURN,
CZELÓDZ.

GRUUM!

BAAROOM!

KÓDZ.

BIP! BIIP! BIP!

OHO!
COŚ SIE DZIEJE
WE ŚWIECIE!

KO CIYNIU!
TO TAM SIE SKRÓŁ
NASZ MODY?

CIEKAWY, PO KIM ERBNÖL
TĄ BUKSOWO NATURĄ, SYNDZIWOJU?
MŌM NADZIEJĄ, ŻE PŌ MIE
SIYĖĄ DUCHA!

POSZLI TAM ŌBA.
MYŚLISZ, ŻE PRZICIŃGŁI
NA SIEBIE JAKŌ ŌSTUDĄ?

COŚ MI PADŌ,
ŻE TO ZAPŌWIDZ CZEĖOS
SROGSZEGO.

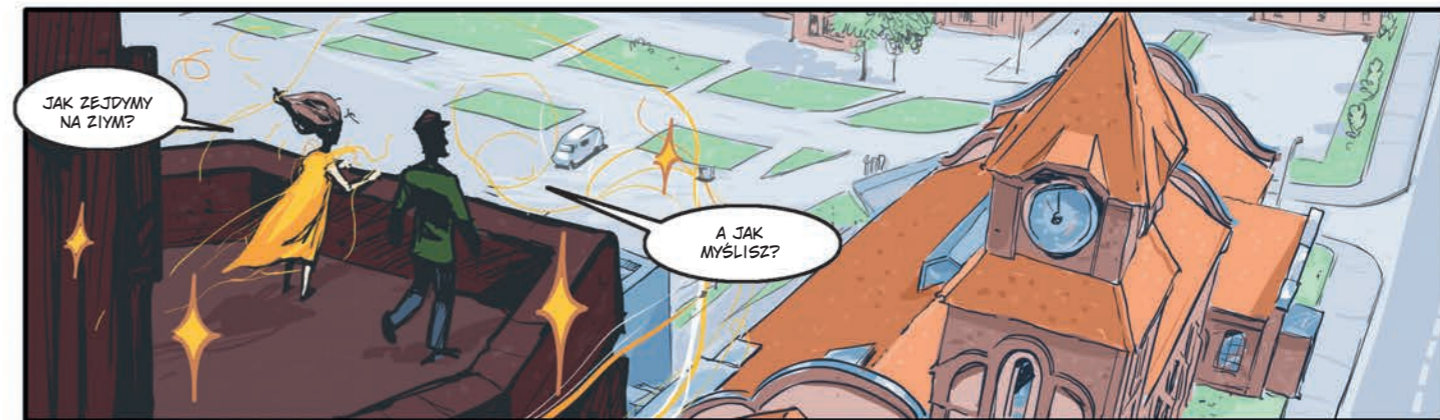
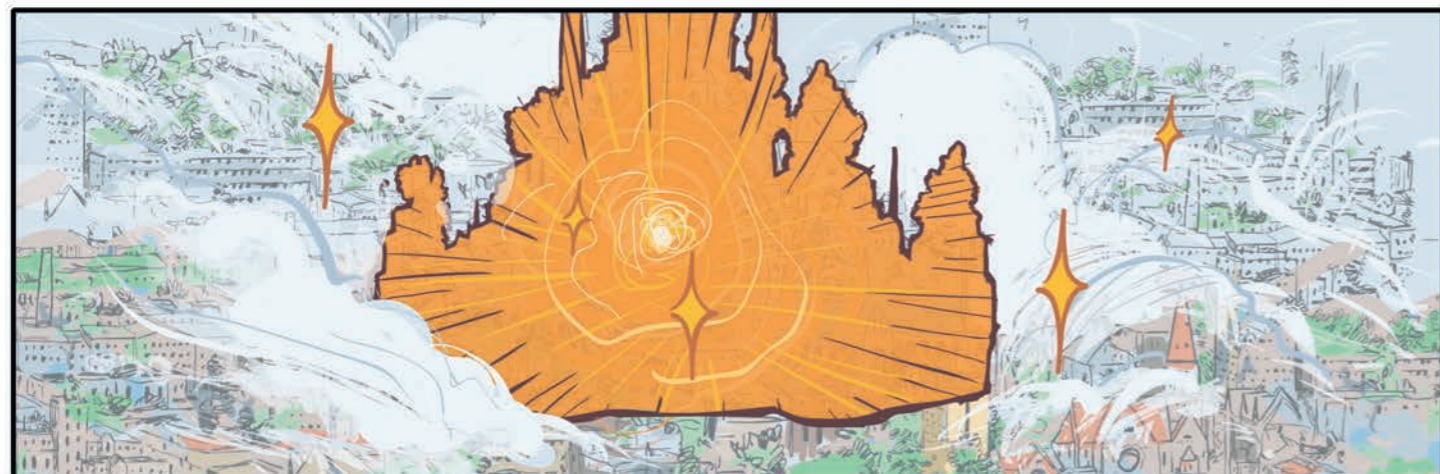
MUSZYMY POMOĆ TYM LUDZIOM. I NASZYM PRZECIEŁOM.

CÓŁKE SZCZYŃCI, ŻECH PRZENIÓS KRÓNG ZASIŁANY ŚWIATŁYM ÓD ŻARZE* ÓD BIAŁYJ FABRYKI DO NASZEGO NOWEGO DÓMLI. DZIYNKI NIYMU...

...A ZRESZTÓM SAMA ÓBÓCZ!

JAK ZEJDYMY NA ZIYM?

A JAK MYŚLISZ?

NIÓDY W ŻYCIU!

TROCHÁ WIARY WE FAMILIJÓ, KOCHANÓ!

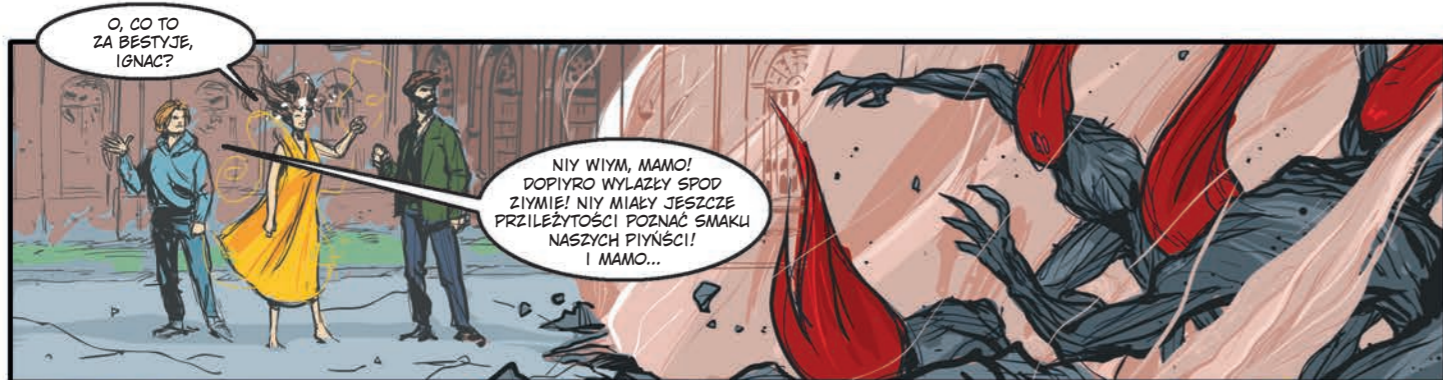
SYNEK, ŻE CIEBIE SIE ZACHCIAŁO TYCH KICKFLIPÓW NA PLACU NASTYMPNYJ KATASTROFY!

ACH, TATO, NO WEZ...

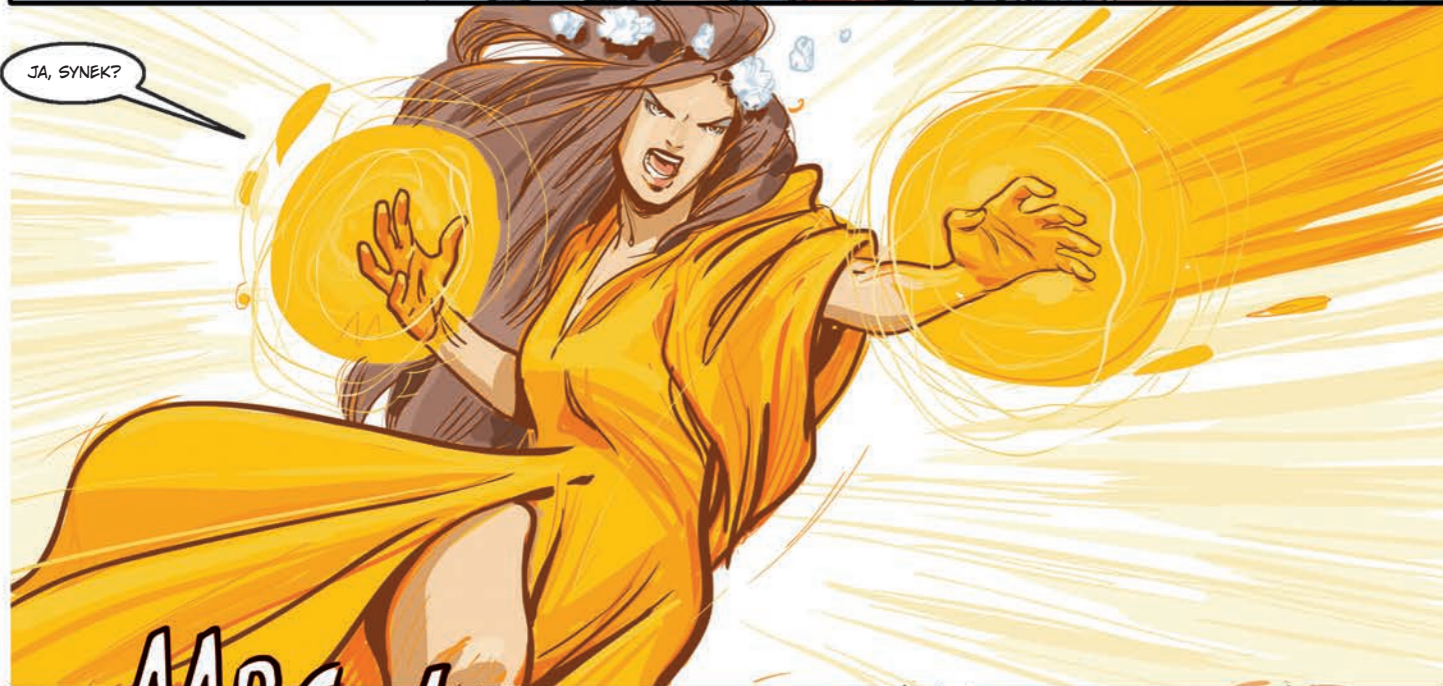
NIY CZAS NA ŚMIYSZKI, JAK SIE ŚWIAT WALI! PANEUROPO, DO ROBOTY!

DEJ MI ZACZYŃĆ, FATER!

O, CO TO ZA BESTYJE, IGNAC?

NIY WIYM, MAMO! DOPIYRO WYLĄZŁY SPÓD ZIEMI! NIY MIAŁY JESZCZE PRZILEŻYTOŚCI POZNAĆ SMAKU NASZYCH PIYŃSKI! I MAMO...

JA, SYNEK?

AAARGH!

MY SÓM W ROBOCIE. TYTUŁUJ MIE DO PORZÓDKU!

WYBÓCZ... INDUSTRIALISIE! DRAN NA CIEBIE!

JESZCZE YNO CHWILKA I...

...FERTICH!"

DOBRO ROBOTA, SYNEK! TERÓZ TATA TROCHĄ POROBI. MÓM SAM NOWY WYNALAZEK. NAZWÓŁ ŻECH GO "SKLEPKA" MODZIEŻOWO, PRA?

SSKIL

HA!

LEPIJ PÓMYŚL NAD MYNIJ KRINDŻOWYM MIANYM.

HE?

SYNE... EHM... INDUSTRIALISIE, WALKA CIE STURBOWAKA, MOŻNO BYŚ CO ZJÓD, ABO CHOCIÓŻ ZACZYRPNÓŁ YNERGIJE ÓD SKÓNCA, CO ŻYCI DÓWÓ? MISTERNIE WYGLÓNDÓSZ...

PRZIPÓMINÓM, ŻE ŚWIAT GORE. LEPIJ NIYZAWÓDNIIE SIĘ WEŻNY ZA ROBÓTĄ.

FATER?

RŌDECH JE, KĚJ MI TAK PRAWISZ.

LICHO NŌM SROGŌ UPZYJMOŠĆ ZROBIŁA TYM, ŹE MOGYMY ZMOCNIĆ FAMILIJNE WIYNY.

TŌŹ CZYMI NIY ZNŌM CWEKU NASZYJ WYPRAWY?

TO NIYSPODZJANKA, CO CI JŌM MOGĄ PEDZIEĆ. CWEK TO YNO SZPAS.

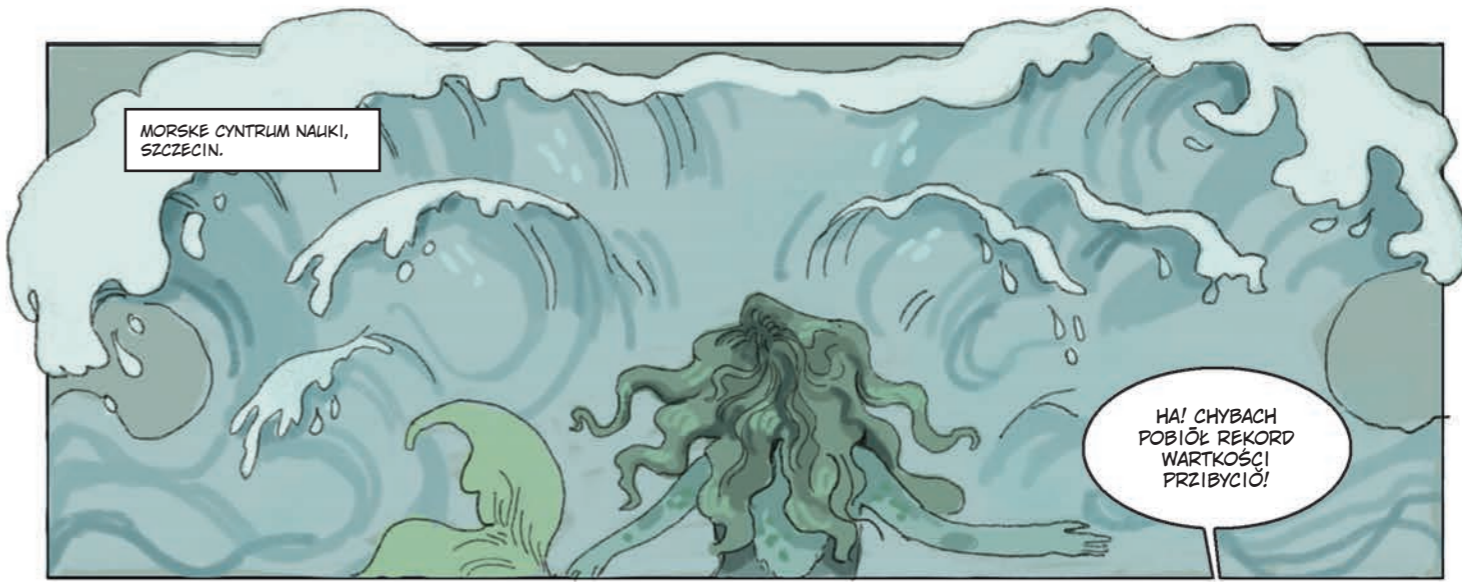
NAKAZUJĄ CI SIĘ DOBRZE BAWIĆ I BRAĆ PRZYJYMOŠĆ ZE ZNISZCZYŃ, CO SŌM PRZED NAMI!

CHCESZ ZMŌCNIĄĆ WIYNY NAKAZAMI?

A JAK INAKSZYJ?!

**DO ROBOTY!
ZA MNŌM!**

MORSKE CYNTRUM NAUKI, SZCZECIN.

HA! CHYBACH POBIŁĘ REKORD WARTKOŠĆI PRZYBYCİŌ!

NIY CZAS NA POKAZOWANI MUSKLI, BAZYLISZKU! TA POWODZIOWŌ WELA GROZI MIASTU!

DZIUUCHA, PRZECĄ DO CIEBIE TO JE GRACZKA!

JEŹLI NIY POTRZĘBUJĄ TWOJIJ PŌMOCY...

ŹMIJ?!

...TO NA COŠ SAM JE?

JE, TO MI CHYBA BYŁO PISANE.

GRUBA IGNACY.
RYBNIK.

POCZARUJ TERÓŻ
TROCHĄ, MIŁY JONIE,
ŻEBY MY POTYM...

...MOGLI SIĘ
SKUPIĆ NA PRÓBIE
ODPOWIEDZI NA
PYTANIE...

CO TU SIĘ...

PIERZINIE...

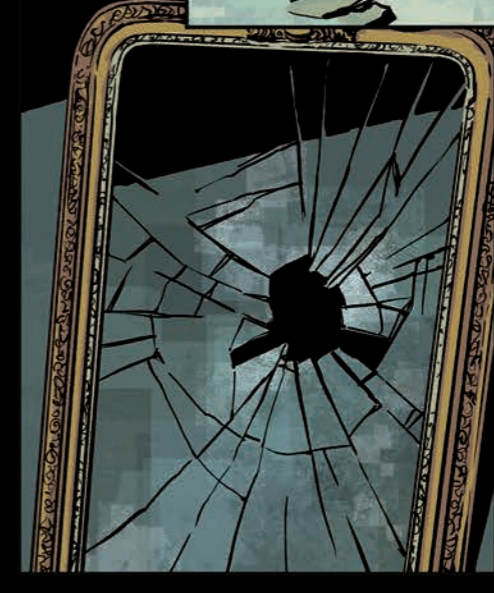
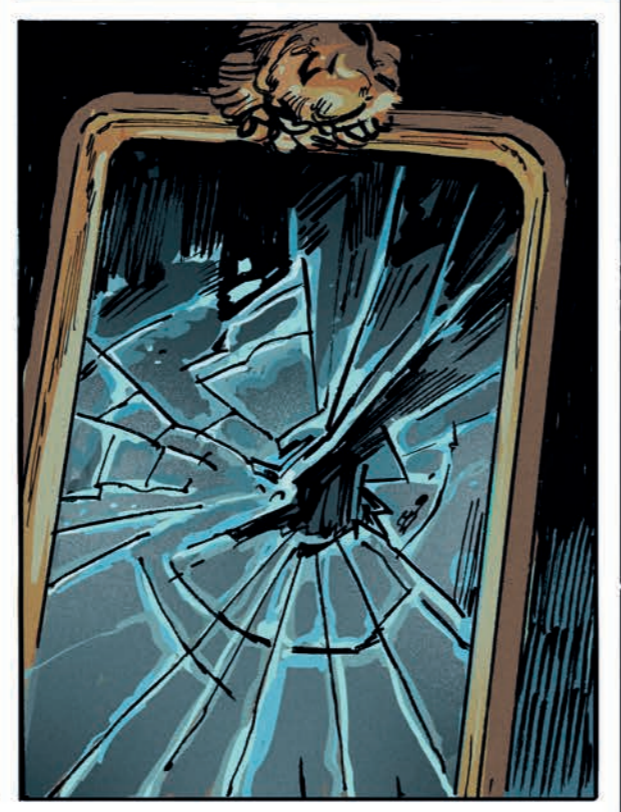
DZIEJE?!

SUSZNO IDYJÓ,
MIŁY SKARBNIKU.
TEN CUDACZNY ATAK
JE GANC...

PAŁ
1998
=623

...PODYJZDRZANY.

TY, LICHO, BYDZIESZ MIEĆ ERĄ PRZIJYŃCIO ROLE MOJIJ NOWYJ SOJUSZNICZKI!

SPOŁYM ZNISZCZYMY TYCH CIEŁUCHÓW ZE PANEUROPY I ZACZYNYMY WŁADZĄ NAD ŚWIA...

NAREŚCIE!

NO NIY.

HA, HA! A JEDNAK! NIC NIY STRZIMIE TYJ MASZINY NIYNAWIŚCI I ZNISZCZYŃCIO!

PRZIWROCŃNY DO ŻYWOBYCIO ZAS BYDĄ MOE STOMPAC PO ŚWIECIE I ŻEROWAC NA JEGO ŻALOSNYCH MIYSZKANCACH!

NASZYJ GRUPIE NIY TRZA MOC RAZY POBITYCH LEBRŃW.

NO I TYLA, JAK SIĘ ROZCHODZI O BOGŃ CIZZĄ...

O, LICHO! PIYKNŃ, NISZCZYCIELSKŃ LICHO!

FATER, A CO MY SAM CHCYMY ŃSIŃGNŃC?

NO, TAK JAK PADŃ KOŚCIYJ: NIYNAWIŚC, ŚMIERŃ, ZNISZCZYNI, ROZKŁŃD. SIŃGNŃMY PO WSZYCKO, CO ZDATNE WE PRZIWROCŃNIU LUDZI NA JEJICH NŃLEŻYTY PLAC - U NASZYCH STŃP!

STYKNIE NAM TO.

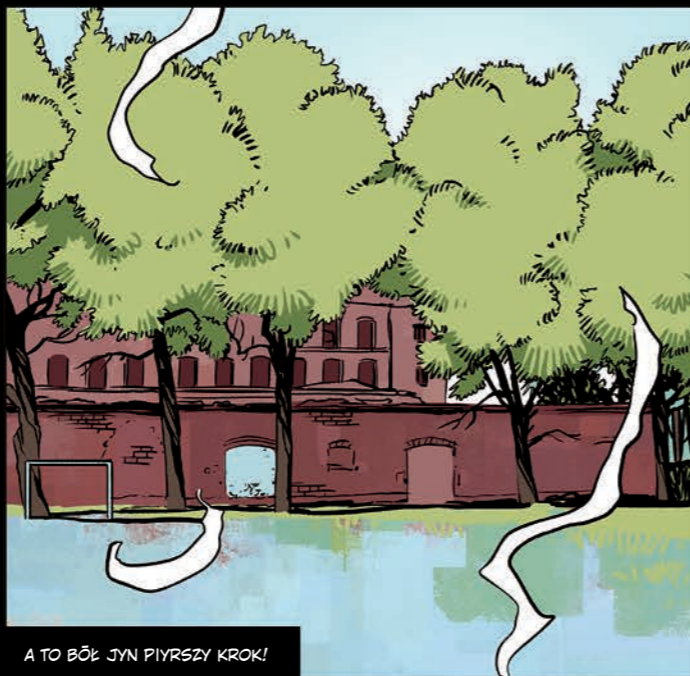

DZYINKI TYMLI DO KNA ZNISZCZYMY DWADZISŃCIA LŃT ROZWOJU!

CYTRALNE MUZEUM WŁÓKNIENICTWA
W ŁÓDZI, ŁÓDZKI PARK MIYJSKIJ
KULTURY.

ZNISZCZYLI NAPYŃDZIŁO MROK,

A TO BÓŁ JYN PIYRSZY KROK!

PLAC WOLNOŚCI,
ŁÓDŹ.

I RADUJCIE SIE SPOLYM ZY MNŌM, CHYTRZI PRZŌCIELE,
BO RAZYM ZE TYM ZNISZCZYNYM...

ULICA WŁÓKIENNICZA, ŁÓDŹ.

A TERŌZ NŌM JESZCZE TRZA

POSTYMP ZNIKOCZYNIĆ DO KNA!

ZABYTKOWŌ GRUBA IGNACY,
RYBNIK.

DŌM ŌD ARCHITEKTA ŁÓDZI ZE XIX
WIEKU, HILAREGO MAJEWSKIGO,
UL. WŁÓKIENNICZA, ŁÓDŹ

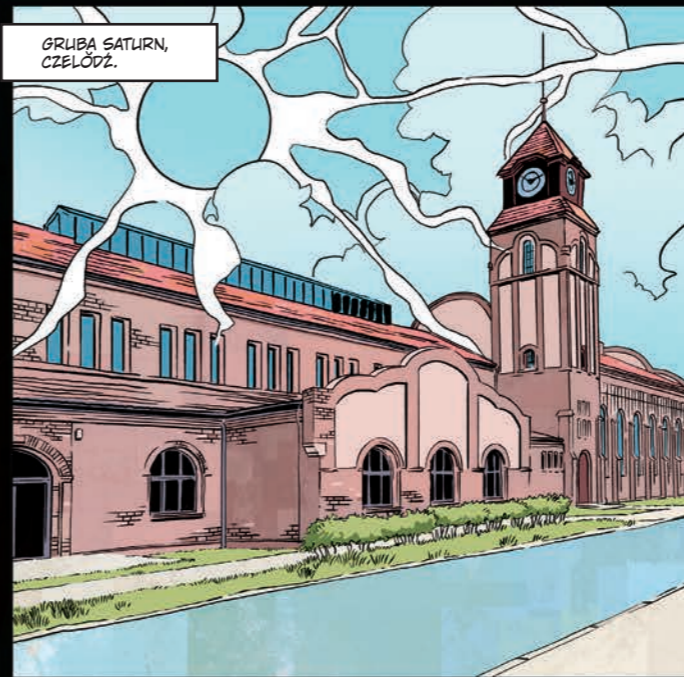

KROCZYCIE ZY MNŌM WE TYM KŌNSZCIE ZNISZCZYNIŌ,
TŌŻ CIESZCIE SIE JEGO WIDOKYM.

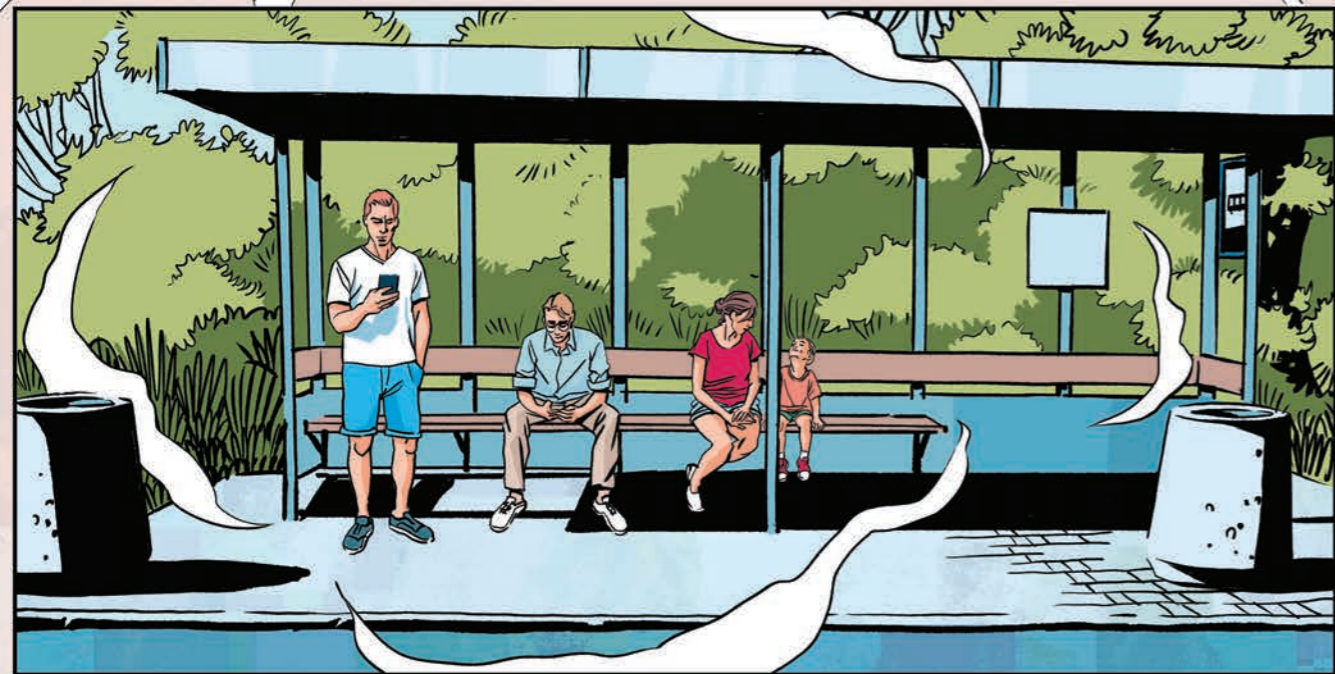
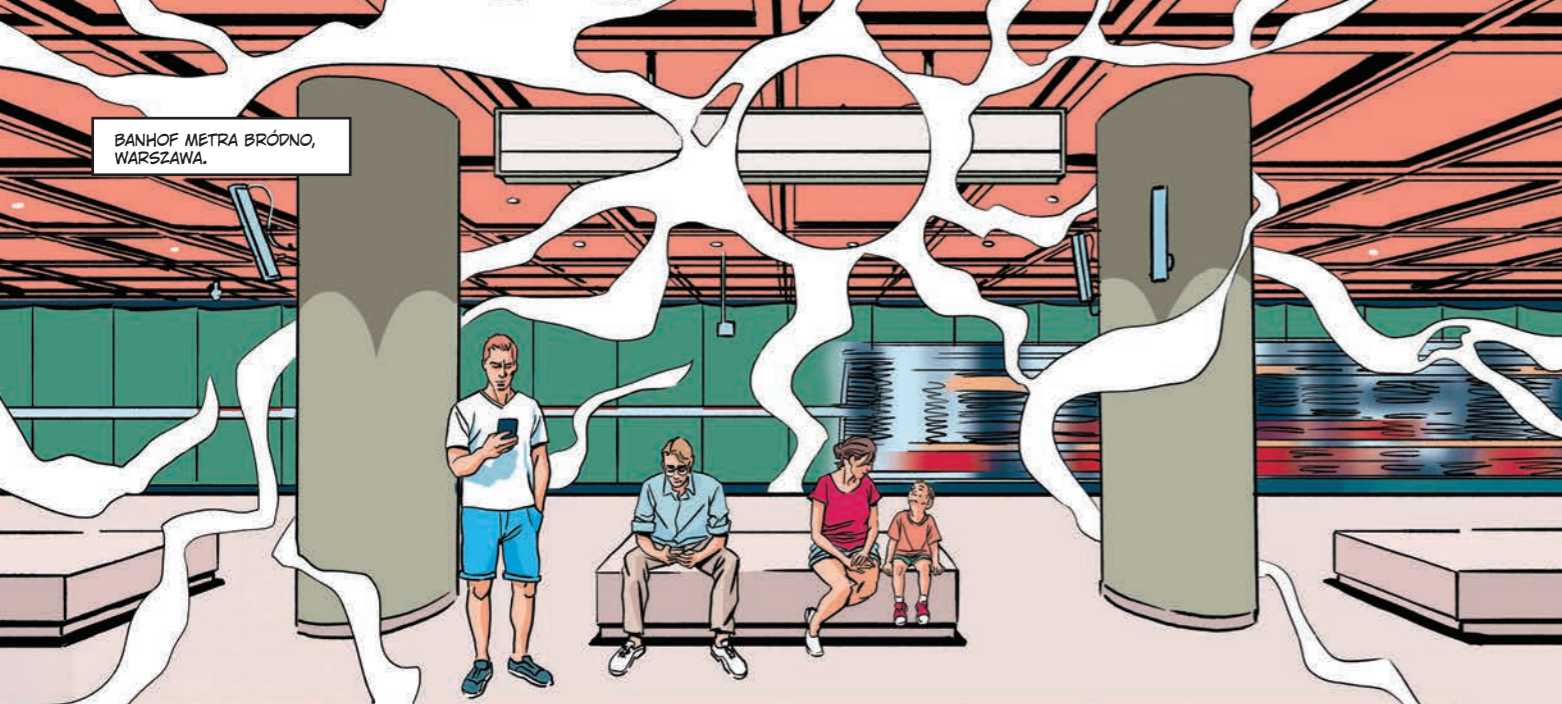
DZIWEJCIE SIE NA ŌDNOWIŌNE
ZAS KATRUPIEC!

GRUBA SATURN,
CZEŁŌDŹ.

...WYMAZUJYMY LUDZKE SPŌMNYNIA!

BANHOŃ METRA BRÓDNO,
WARSZAWA.

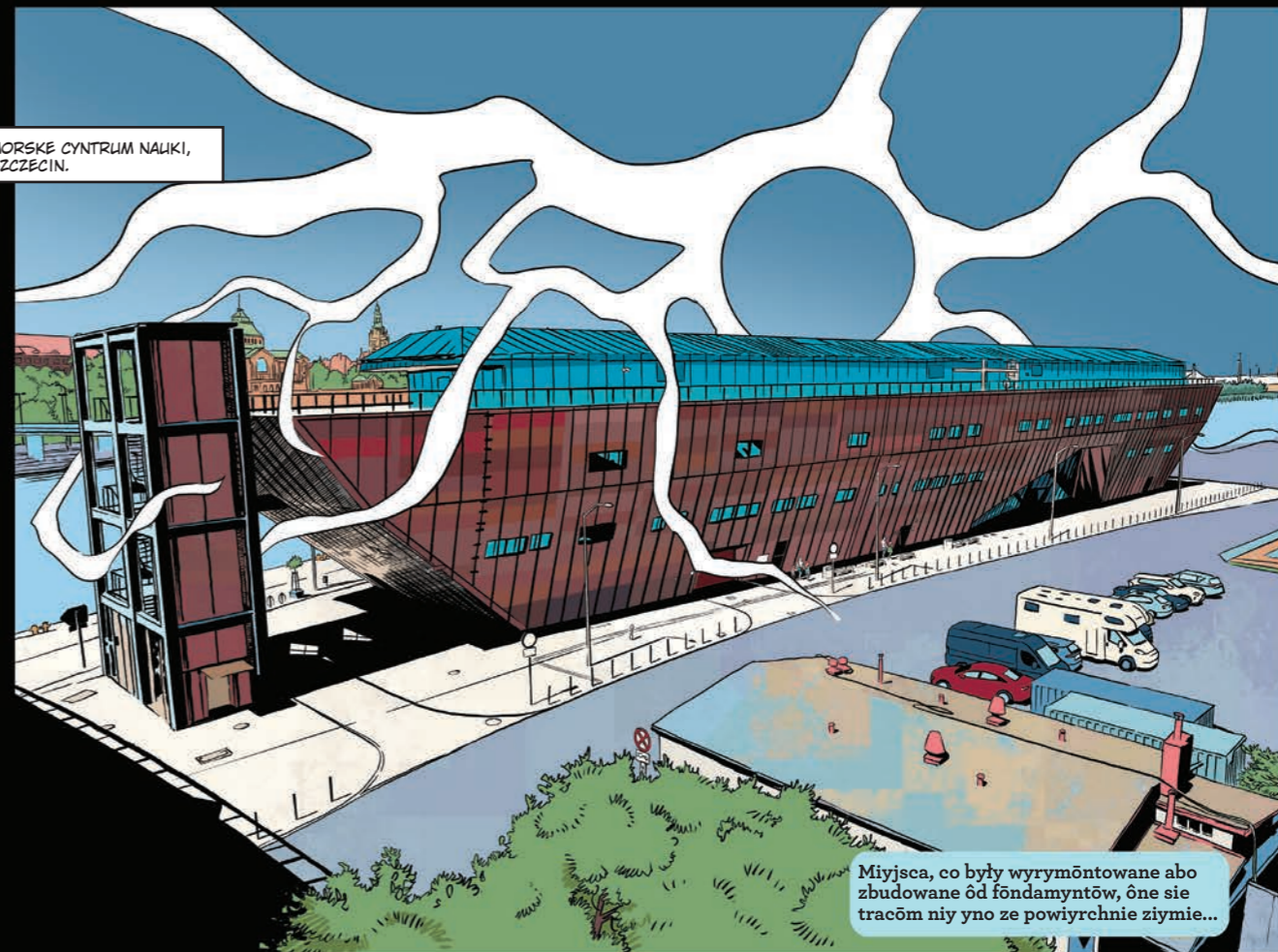
Paneuropo, to, co widzicie, to sie
naprŏwdã dzieje.

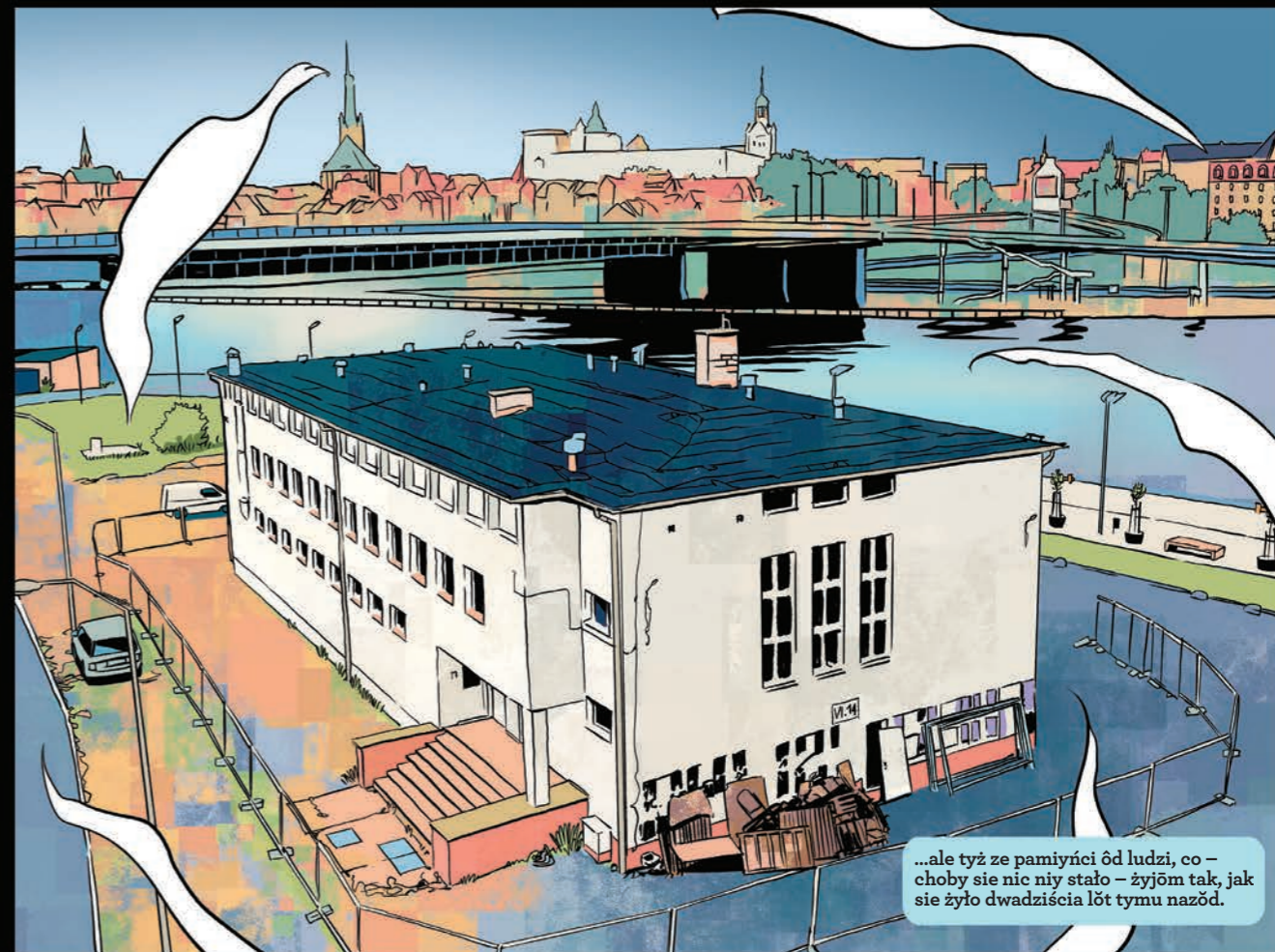
We wielu placach we kraju – i niy
yno – cŏfne sie technologiczny postymp!

MORSKE CYNTRUM NAŁKI,
SZCZECIN.

Miysca, co były wyrymŏntowane abo
zbudowane ŏd fŏndamyntŏw, ŏne sie
tracŏm niy yno ze powiyrcznie ziymie...

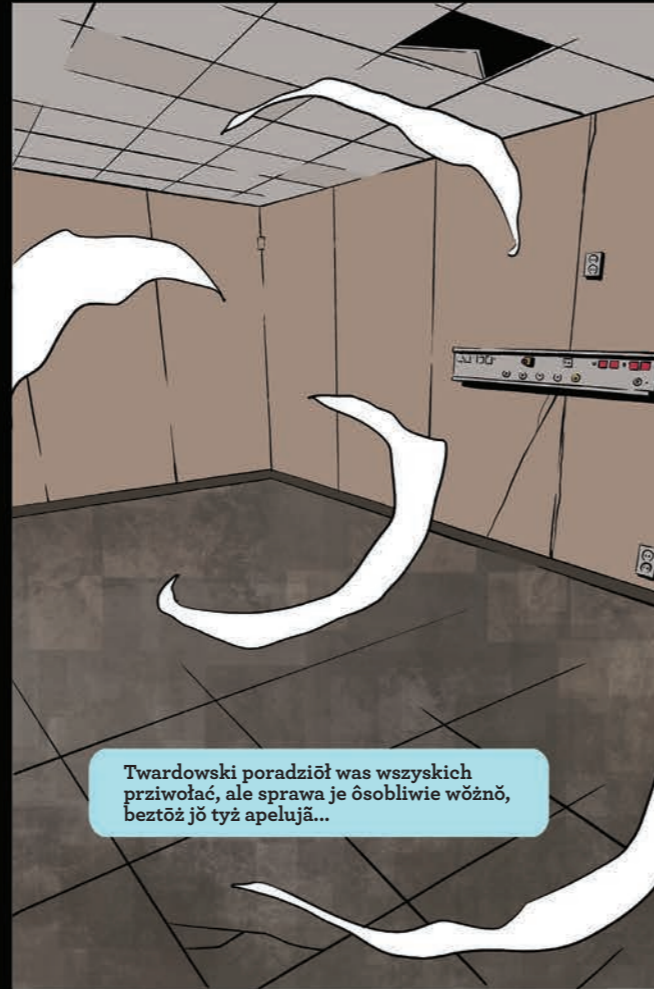

...ale tyż ze pamiyñci ŏd ludzi, co –
choby sie nie niy stało – żyjŏm tak, jak
sie żyło dwadziscia lŏt tymu nazŏd.

Momy niyòbeczajny powrót do
przeszłości – infrastrukturalny,
gospodarczy i technologiczny.

Twardowski poradził was wszystkich
prziwołać, ale sprawa je ósobliwie wóznó,
beztóz jò tyż apelujã...

ZREWITALIZOWANY TERYN
WE DOLNYCH WITKOWICACH,
ÓSTRAWA.

Paneuropo, apel!

TO BYŁA
ÓSZKLIWÓ
DYWERSYJÓ!

NASI WROGOWIE ZAATAKOWALI
W JEDNYM CZASIE WE TRZECH MIYJSKACH,
A WSZYSTKO NA TO, ŻEBY SIE WKÓMAC
DO MIESIÓNCOWEGO FESTÓNGU ÓD
TWARDOWSKIEGO I PORWAĆ
KRZINKã ÓD ŻARZE!

TYLA TURBOWANIÓ DO
ARTEFAKTU, CO JUŻ SWOJã
ROLã ÓDEGRÓŁ?

MY MYŚLELI, ŻE TA KRZINKA
JUŻ SWOJE ZROBIŁã WE PRZESZŁÓCI*,
A JEDNAK TO ÓNA JE ZAPÓWIEDZIALNÓ
ZA ZAKRZWIWIYNI RZECZYWIÓSTCI.

TAK, JAKÉŚCIe WIDZIELI
NA PROJEKCYJI ÓD SYNDZIWOJA,
WE WIELU MIYJSKACH SIE TRACÓM
ÓWOCE ROZWOJU, A JEJÓ
KÓNSEKWYNCYJE SÓM
WYMAZOWANE ZE PAMIYNI
ÓD MIYSZKãNCÓW.

SKÓND
TO WIYMY? CZYMLI
MY PAMIYNTÓMY?

NASZA PAMIYNIÓ, DZIYNIKI
CZARÓM ÓD TWARDOWSKIEGO
I CICHYJ ROBOCIE ÓD ATYNY,
JE NIYTYKNIYNTÓ, TÓŻ
WIDZYMY Tã ZMIANã.

ALE NIY PORADZYMY
ZNOJÓ ZDRZÓPŁã TEGO
TYTRANIÓ.

SUCHEJCIE!

A WIYCIE,
ŻE W CZELADZI
NA GRUBIE BÓŁ KEDYS
SKATEPARK?

NIY TERÓŻ, IGNAC.
ÓZPRAWIÓMY Ó WÓŻNYCH
SPRAWACH.

JAK CIÉ SKATEPARK
INTERESUJE, TO SIE
PÓWCWIZ TRIKI,
SYNEK.

MHM.

PODSUMUJMY
FAKTY.

DOŚĆ DO DWÓCH ATAKÓW WE ZABYTKOWYCH GRUBACH W RYBNIKU I CZELADZI. DO TEGO POWODZIWIÓ WĘLA GROZIŁYKA SZCZECINOWI.

TE TRZY ZDARZENIA BYŁY ODPARTE OD TRZECH SPONTANICZNE LIFORMOWANYCH MINIDRUŻYN PANELIROPY.

SZTWÓRTYMI, WE MIESIŃCOWYJ SIEDZIBIE OD TWARDOWSKIGO, MY NIY PORADZIŁY ZAPOBIYC.

PIYRSZE TRZI BYŁY DOŚ DROBNE I WIEDZIELI MY SIE S NIYMI RADY GŁADKO.

SZTWÓRTE MIAŁO NOJWIYNYJ SKUTKÓW.

WRÓG PORADZIŁ ODĆIŃGNYC NASZĄ POZORNÓŚĆ I MÓMY TERÓZ SROGÓ STAROŚĆ. JAKE MÓMY TROPY?

TRACH

JÓCH TAM BÓŁ ZARÓZ PRZED TYM, JAK TO COKKE SZALYŃSTWO SIE ZACZŁO.

MY ROBIŁY TRIKI ZE BAJTLAMI... ZE BAJTLAMI MODSZYMI ODY MIE, ALE TAKIMI, CO, JAK JÓ, ÓNE SÓM BAJTLE NOWYCH CZASÓW.

I MÓGYMY WEJZDRZEC NA TO WSZYKSO ZE INKSYJ PERSPEKTYWY.

CO TO ZA PERSPEKTYWA, IGNAC?

ACH, SYNEK.

WRR!

PERSPEKTYWA OD DWUDZIESIOLATKA. JAK JÓ BYCH MIOŁ ZAPÓMNIEC, TO CO BYCH PO PRÓWDZIE PAMIYNTOŁ?

CO BY PAMIYNTAŁY TE BAJTLE PO DWANÓŚCIE LÓT MÓDE? WETNÁ SIE, ŻE... NIC. MOJE ŻYCI TO ÓSTATNI DWADZISCIÁ LÓT. FTÓŚ JE WYMAZLIJE. A CO JESZCZE MÓ DWUDZIESY GYBLURSTAG LATÓŚ?

COŚ, CO PRAWIE TYLA LÓT PRZINOSI ROZWÓJ, POKÓJ I BEZPIECZYŃSTWO?

EUROPEJSKÓ UNIJÓ!

MODY!

IGNACEK!

TE, TE! NIY IGNACKUJ MI SAM!

MOŻNO JUŻ PORA, ŻEBYŚCIE WZIYNI MIE TRAKTOWAC JAK KOGOŚ WIYNYJ ANIZELI WŁÓŚNEGO SYNA?

YNO STARZIK UMIOŁ MIE WYSUCHAC I MI ZALFAC! ÓJCOWIE - NOJSROGOSZY ZIYMSKI ALCHYMIK I BOSKÓ PATRÓNKA COKKIGO MIASTA - ZAMIAST MIE POTRAKTOWAC PO PARTNERSKU, ÓNI MIE IGNORUJÓM, CHOBYCH NIY MIOŁ NIC WERT DO PEDZYNIÓ!

A SKARBNIK, ZAMIAST ROBIĆ PROFESYJÓNALNIE, ÓN ROZKMINIÓ RODZINNE BEEFY ZE BRATYM! CO SIE Z WAMI STAŁO? WYŚCIE SÓM NIYWZYCIYŃNÓZÓ SUPERGRUPA, A SIE SPRAWLUJECIE JAK...

EHM!

WYBÓZCIE, ŻECH JE NIYSKORNY!

DWA: MYSLÁ, ŻE TYN FAMILIJNY TROP OD INDUSTRIIUSA NÓM SKÓRÁ URETUJE!

PIYRSZY JE MÓJ BRZIDSZY BRAT BLIŻNIÓK, COCH S NIY SIE JUŻ DÓWNO POWADZIÓŁ I NIY JE ŻECH W SZTANDZIE NAZNACZYĆ NIC ÓKRÓM TEGO, ŻE ÓN JE KAJŚ POD ZIYMIÓM.

A ZIYMIA JE SZYRÓKÓ I GŁYMBOKÓ...

DRUGI TO JE ZNISZCZÓNE ZDRZAPŁO WE MOJYJ WERKSZTEL. FTÓŚ BEZ NIY PRZESZÓŁ SPOKYM ZE SZKATUKÓM OD ŻARZE.

I TO JE FTÓŚ POTYŃNY, MOŻLIWE, ŻE NIY DZIAŁÓ SÓM. TUKEJ SIE ŚLÓD TRACI.

TÓŻ NIY MÓMY NIC.

JESZCZE JE TRZECI GŁOS WE TYJ SPRAWIE. I BYCH CHCIOŁ, ŻEBYŚCIE WSZYCY, A WŁÓKNIARKA I SYNDZIWÓJ ÓSOBLIWIE WYSUCHALI GO DO KÓNCA I ZE NÓLEŻYTYM POSZANOWANIYM.

INDUSTRIUSIE?

WIYCIE, ŻE NA GRUBIE W CZELADZI BÓŁ KEDYS SKATE-PARK?

OBŒCZCIE,
KOGOCH PRZIKŁUDZIŒŁ.

WAWELSKI
DRACH? WITEJ,
KAMRACIE!

A CO TY MŒSZ
ZA PLAC WE TYJ
LITROPIE?

NIYSTETY
DOŒ WŒZNY.

ŒSZYDZIŒŁ MIE
MŒJ ŒJCIEC, JAKECH
Œ NIM CHCIOŒ ŒDNOWIŒ
STOSŒNKI.

O, FAMILIJNE
WIYŒZI! PIYKNIE!

ALECH WAS
TYŒ ZDRADZIŒŁ.

SPOLYM ZE
ŒJCYM ŒECH STANOŒ
PO STRŒNIE TYCH, CO SŒM
ZAPOWIEDZIAŁNI ZA TO,
CO SIE TERŒZ DZIEJE
NA ŒWIECIE.

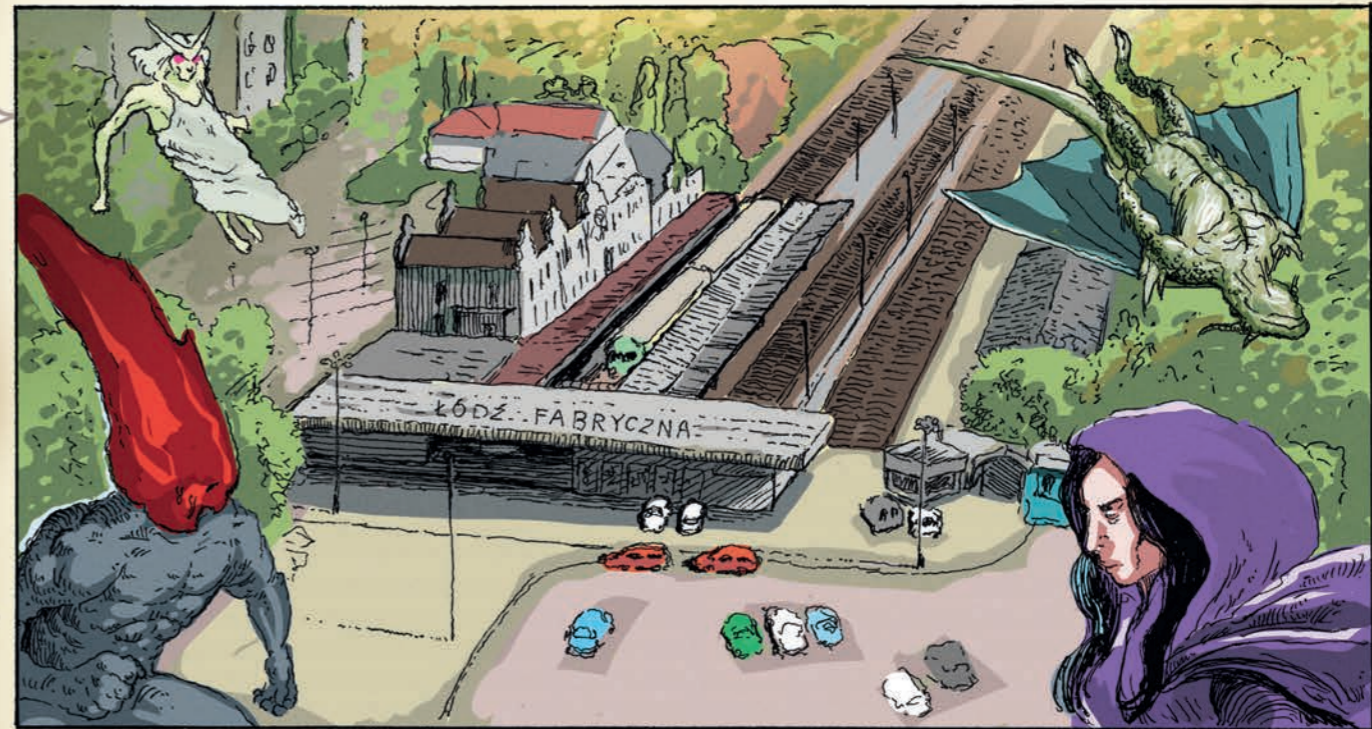
PTO ŒNI
SŒM?

POWIYM WŒM
WSZYŒKO... SPOLYM Z TYM,
KAJ ICH ZNOŒS I JAK
POKŒNAŒ.

pedzioł nŒm wszystko, społym z tym, kaj ich znoŒs i jak pokŒnaŒ. Wielki czas na robotŒ, bo z koŒdŒm sekundŒm ŒkropnŒ rzeczywistoŒŒ, co sie jŒm wymarzyła zapowiedzialnŒ za tŒ uciymiynŒliwŒ ŒstudŒ Licho i jeji grupa pŒmagerŒw, Œna sie utwalŒła corŒz bardziej.

Dyjagnoza Œd Industriusa była trefnŒ – im sie rozchodziejyŒ Œ zniszczyni dorobku Œd Europejskij Unije. Czary Œd złoczyniŒw sprawijyły, Œe EuropejŒcy sie Œbudziejyły we ganc nowyj rzeczywistoŒci, co w nij do wielkigo rozszerzynie Œ Unije we 2004 roku nigdy niy dosŒło. NajproŒcij wyklarowaŒ tyn garus na kŒnkretnych przykłdadach, co my je mogli naŒcznie zaŒbserwowaŒ dziynki wynalazkŒm Œd Syrdziwoja.

HM, PRZEDZIWNIE.
ZDŒ MI SIE, ŒECH
POWINNA BYŒ
W HELSINKACH...

SzkolŒrske abo Œtudyncke wymiany, wyjazdy na Erasmus były wymazane ze pamijŒci. Auslyndzke ŒkŒły i uniwerzetyty nic niy wiedzŒm Œ moŒliwoŒci przyjniŒŒ szkolŒrzŒw z Polski, a bajtle sŒm zbamŒncŒne, bo narŒz majŒm naŒbkŒto Œwiat cołkym inkszy Œd tego, jaki znaŒy.

Jejich ojcowie, co do teroż robiyli we fachach, co propōnowały swoje usugi za granicōm, ōni skirz działań ōd Licho nigdy niy mieli szansy legalnyj roboty we inkszych krajach...

...a myśl ō sprōbowaniu ani im do gowy niy prziszła.

Ci, co miyszkali w Nijmcach abo Portugaliji, ōni sie narōż budzōm w Polsce, co nigdy niy przistōmpiyla do Unije...

...i ani niy majōm idyje, że mogli fraj rajzować po Europie.

Jak to pedziała Wfōkniarka: „nici, co nas wiōnzōm ze rzeczywistościōm, co jōm znōmy, ōne sie tracōm i corōż mynij ludzi pamiyntō, co sie ōsiōngto bez dwie ōstatni dekady”.

Szczyńściym dziynki „zradzie” ōd Zmija Paneuropa mō plan.

Czary ōd talyntnych człōnkōw naszymy ekipy już fungujōm, Syńdziwōj robi nad gadzety, co – jak prawi – poradzi uwiyńzić zło...

...a Industrius, tyn nōgliwiec, co sie postanowiōt niy poddōwać...

...no, tyn synek sie wyrōbiō i bydōm jeszcze ś niego ludzie! Tyn karlus wiy, że spōlnoty niy idzie zniszczyć i ze pōmocōm wszelkich dostympnych nōm zdrōdeł fōnczy sie ze swojymi rōwniōkami.

A modzi pōmału rażōm swojōm świadōmościōm starszych miyszkańcōw. Terōż ale wszystko w naszymy rynekach – żeby jejich wysiytek sie niy przemarniōt...

...my muszmy pokōnac Licho!

Znōdli my kryjōwkā ōd nij i jeji bandy. Za chwilā sie zacnie ōstatecznō walka, tōż muszā kōńczyć, miyły Pamiyntniku

Po robocie napiszā, jak nōm poszto... a jak padnymy (wōntpiā!), to na zicher przetwōmy we legyndach!

P.S.: Napryndce zech nacychowōt takō brōń ōd Syńdziwoja – to ŌWUZ, to znaczy Ōgrōmnie Wyborny Ustrōmiōcz Zła. Pora na testy na żywych ztołach!

LICHO!
TO KŌNIEC TWOJICH
MACHLYRSTW!

PANEUROPA!

I TY Ś NIMI PODSTYMIPNY ŻMIJU?

JUŻ NIC NIY ZROBICIE, ROZNIESYMY WAS MIGYM.

JUŻ JEDYN PŌMAGER CI SIE STRACIŃE ZE STADKA! ZARŃZ WŃM POKŃZYMNY, CO TO JE RICHTICH SPŃLNOTA!

GAŃBY NIY MIŃE, GIZD JEDYN! ALECH RĚSZTY JE ZICHER! TO BOJU, DRUŻYNO!

CO SIE DZIEJE? CZYMU PANEUROPA INO STYRCZY?!

I DO TĚGO WYSTAWIAJŃM NA PRZŃDEK JAKIŃSŃ KARLUSA!

TO NIY ZNACZY, ŹE NIC NIY ROBIŃM!

PODWIELA ZACZYNNY SIE PRACŃ PO STARYMU, DEJCIE MI PODKŃPAŃ WASZE ŃDDANI LICHO.

CZARY ŃD SYNDZIWOJA I WEŃKNIARKI JUŻ FUNGUJŃM, A SPŃLNOTOWY DUCH ŃGARNIŃ MODZIYZ WE CŃKIJ EUROPIE!

MODZI PAMIYNATAJŃM! ŃNI BYDŃM ANKER, CO NAS KŃNCZY Z NASZYM ŚWIATYMU.

BO TA RZĚCZYWIŚTŃCŃ ŃNA JE JEDYNŃ, JAKŃ ZNAJŃM! SPŃLNOTY NIY ZNISZCZYCIE!

ŃBUDZIE SIE!

SKUPCIE SIE!

TERŃZ!

TWOJE SILEY SKABNŃM, NIY WIYSZ SIE Z NAMI RADY.

MYŚLISZ, ŹE LUDZIE CHCŃM ŹYC W CHAOSIE I POSTRZŃD MARNYCH CIYNI TĚGO, CO MOGLI TYŹ BUDOWAŃC?

NAPRŃWDŃ DURECH CHĚCIE KŃNFONTACYJE?

JAJ! PO WASZYCH TRUPACH!

EEE... MOŹNO JEDNAK TO ROZWŃZMY...

W SUMIE ROZKŁŃD I ZNISZCZYNI MOGA SIE SIŃC W DŃMA WE ZYGRŃDCE. TYŹ BYDZIE FAJNIE.

DRACHY RADE ZAWĚADNŃM ŚWIATYMU WE BARDZIJ WYGŃDNYM TERMINIE.

ZRESZTŃM ZŃWIZŃ ŃNE Z WIYKSA SŃM ZATŃPIŃE WE GŁYMBOKIM ŚNIKU KAJŃ POD WIYRCHAMI GŃR...

CO? NIYWDZIYŃCZNYCY!

Z BRATYMU SIE PRACŃ NIY BYDŃ - DYC ŃKŃRM NIYNAWIŚCI KŃNCZY NAS MIYKŃCŃ!

CHŃCIŃ Ń CHĚŃ WĚADZY, TO CHĚŃ TYŹ POKŃJLI DUCHA MOJIGO SYNA!

WYBŃCŃ, LICHO, WE DWIE SAM NIC NIY UGRŃMY. JESZĚE BYDZIE PRZILEŹYTŃC.

CO ZA ŃSTUDA! TRZA BYŃO PRZIJMNYŃ PŃMOC ŃD KŃSCIEJA.

ZARŃZ DŃ NIEGO PRZISTŃMPISZ, CZAROWNICO!

NIYYYYYYY!

MAŁE, A CHYTRE!

PŌMYŚL, CO BYCH STWORZŌŁ, JAK BYCH INO MIOŁ WIYNCYJ CZASU!

NIYZŁŌ GŌDKA...

...INDUSTRIUSIE.

EPILOG

WITŌMY WSZYKICH NA CZELADZKIM JUBILŌ NA PRZILEŻYTOŚĆ 20. ROCZNICE CZŁŌNKOSTWA POLSKI WE EUROPEJSKIJ LINIJI...

ŌDZYSKALI MY PRZESZŁŌĆ, A PRZED NAMI MOC INWESTYCJI PRZISZŁŌCI. W KATOWICACH, NA TERYNIE DŌWNYJ GRUBY WIECZOREK, BYDZIE HUB GAMINGOWY, SKYSZELI ŻEŚCIE?

PRZIDOŁ BY SIĘ TYŻ JAKIŚ FLOWPARK.

TAKE CIUDA TYŻ BYDŌM, SYNEK.

HNEĐ, DZIYNKI ŌDRZANSKIJ KŌKŌWYJ TRASIE, BYDZIECIE SIĘ MOGLI POROBIĆ SWOJE KOPYRTKI WE MIASTACH ŌD SZCZECINA DO RACIBORZA.

CO ŌN GŌDŌ?

ŻE TRASŌM RAIL BALTICA BYDZIECIE MOGLI GZŁIĆ DO WIELI MIAST WE INKSYCH LINIYNCH KRAJACH I BADNYĆ, JAK TE WASZE FLOWPARKI TAM WYGLŌNDAJŌM.

ESSA!

INDUSTRIUS PORADZI PORWAĆ TUMY.

BAJI! ŌN JE TERŌŻ PEŁNY CZŁŌNEK PANEUROPY. KŌNIEC ZE IGNACKOWANIYM.

PO TYCH WRĄŻYNIACH BY NŌM SIĘ JAKI LURLŌP PRZIDOŁ.

ŌDPOCZYWJCIE, ŌDPOCZYWJCIE...

... POKI LICHO ŚPI!

KŌNIEC

20 rocznica przistōmpiyniō Polski do Europejskij Unije

1 mōja 2004 r. Polska przistōmpiya do Europejskij Unije. Tyn akt umōjōt negocjacje ō czōnkostwo, co sie zaczy 31 marca 1998 r., a skōnczyły w czasie szczytu w Kopynhadze 13 grudnia 2002 r. Grudniowō data może być ōd tamtyj chwile kojarzōnō niy ino ze brutalnym zdōwinyim karnawału „Solidarności” ōd kōmunistycznego rēżimu jednorōta Wojciecha Jaruzelskigo we 1981 r., ale tyż ze zapowiedziōm rozwoju bez precedensu, co go doświadczyła Polska po akcesyjji. Do przistōmpiyniō do Europejskij Unije doszła z wole nōrodu wyrzekniyntyj we akcesyjnym referyndum przekludzōnym w dniach 7–8 czyrwca 2003 r. Za przistōmpiynim Polski do Europejskij Unije byō 77,45% tych, co welowali. Takō srogō wiynkszość gōsōw „za” dała Polsce siylny mandat do przistōmpiyniō do Spōlnoty. Wydarzynie, co sformalizowaō przistōmpiynie Polski do Europejskij Unije, to byō podpisanie Akcesyjnego Traktatu 16 kwietnia 2003 r. we Atynach symbolicznym do europejskij dymokracji miyjscu. 13 czyrwca 2004 r. ōbywatelki i ōbywatele Polski po piyrszy rōz wybrali swoich przedstawicieli we Europejskim Parlamyńcie, a prof. Danuta Hübner ōstała za piyrszego polskiego czōnka Europejskij Kōmisyje, co w nij była za kōmisōrza ds. regijōnalnyj polityki.

Przistōmpiynim do Europejskij Unije Polska dokōnała wyboru, co stanowiōt ō jeji pōmyślności. Czōnkostwo we Europejskij Uniji dōwō szansā na zdynamizowanie gospodarczego rozwoju i ōgraniczynie szkodliwych zjawisk, takich jak bezrobocie. Umożliwiō uzyskanie sparcio we przekludzyniu strukturalnych reform. Deczyjō ō wchodzie na drōgā, co wiedzie do Europejskij Unije, stanowi tyż ō akceptacji wertōw zachodnij cywilizacji: rzōndōw prawa, prōw człowieka, przedstawicielskij dymokracji i rynkowej gospodarki. Te warōnki sōm uijnte we tm. kopynhaskich kryteryjach, co muszōm być wypeñniōne ōd kaźdego europejskigo państwa, co chce przistōmpić do Europejskij Unije. Polska te kryteryja wypeñniła. Naturalnie ō stōn reszpektu do prawa, prawideł dymokracji i ōbywatelskich prōw trza zorgować i po akcesyjji. Pamiyntejmy ō tym, jak fajrujemy dwudziestō rocznicā czōnkostwa Polski we Europejskij Uniji!

Korziści z przistōmpiyniō Polski do Europejskij Unije

Europejskō integracyjō zaczy sie ze powołaniem Europejskij Spōlnoty Wōnglō i Ōcyłu (ESWiŌ) we 1951 r. Jeji stwōrzynie to była kōnsekwencyjō dōnżyniō Francyje, NFR, Belgije, Niderlandōw, Luksyburga i Italije – gōwnych państw Zachodnij Europy – do zabezpieczyniō sie przed nowōm wojnōm we Europie. We 1957 r. były podpisane rzymske traktaty i do ESWiŌ przistōmpiły: Europejskō Gospodarczō Spōlnota (EGS) i Euratom. EGS zmiyniła sie we jednā ze wydōncych globalnych gospodarczych potyng. Bez lata czōnkowske państwa naznaczyły nowe cyle – m.in. ustanowiyne nowy waluty ojro, co sie staō pātniczym postrzodkym ōd wiynkszości państw Europejskij Unije. Unijō powstała na mocy Traktatu z Maastricht ze 7 lutego 1992 r. Proces europejskij integracyje to je wert sōm we sobie. Naznaczo pokojowy rytym stōsōnkōw miyndzy nōrodami, co do niydōwna durch ze sobōm wojowały. Polska wymiernie korzistō ze czōnkostwa we Europejskij Uniji. Niy ino uczestniczy we formowaniu integracyje, ale tyż bogaci sie. Podug danych przedstawionych ōd Polskigo Ekōnomicznego Instytutu, ōd 1990 do 2023 r. KPB ōd Polski na gowā miyszkańca zrosnōt ō 209% Na poczōntku 90. lōt KPB per capita bōt ledwo 41% postrzednigo KPB ōd państw, co były we Europejskij Uniji, a zrosnōt do 81% terōz. Już hned Polska nadrobi wielolatowe zmiyszkane, co ōno je erbizna uwiyñziyniō za żelaznym forhangym. Polska je nojsrogszy bynecyjynt historycznego rozszerzyniō Europejskij Unije we 2004 r. Ōd tamtego czasu do Polski napłyntylo bez 251,16 mld EUR. W tym samym czasie Warszawa wpłacyła do spōlny kasy niycy bez 87 mld EUR. Tōż Polska uzyskała bez 164 mld EUR, co były

zainwestowane we rozwōj infrastruktury – tyż na wiejskich terynach, rewitalizacyje miast, sparcie instytucyjji kultury jak tyż społeczne reformy finansowane ōd Europejskigo Społecznego Funduszu Plus. Polski biznes zyskoł przistymp do europejskich rynekōw zbytu, co na nich sōm ōferowane wyrōbiane we Polsce towary i usugi świadczone ōd polskich gospodarczych podmiotōw. Polscy siodłocy nōležōm do gōwnych bynecyjyntōw przistōmpiyniō Polski do Europejskij Unije. Zrost eksportu polskigo rolno–spożywczego sektora po 2004 r. to je tego świadectwo. Jego wert we 2023 r. to 51,8 mld EUR, kej we roku akcesyje to byō ino 5,2 mld EUR. Bezprawnō inwazyjō Krymla na Ukrainā we 2022 r. zmiyniła geopolityczny porzōndek we Europie ōsłabiōny niylegalnōm aneksyjōm Krymu ōd moskewskigo dyktatora we 2014. Europejskō Unijō musi sie dopasować do niybezpiecznego sōmsiedztwa. Trwō pogtymbianie spōłprace na polu bezpieczeñstwa – ōsobliwie waźne we kōntekście talyntności europejskij industryje do zapewniyniō czōnkowskim państwōm pewnych liwerōnkōw uzbrojyniō. Wojna we Ukrainie dowiydła, że prziszōt czas kōniecnyj ōdbudowy europejskigo ōbrōnne-go potyncjołu. Europejskō Unijō spiyrō tyn proces.

Inwestycyje spōłfinansowane ze rezerw Europejskij Unije we naszych hajmatach

Postrzodki uzyskane ze Unije po 2004 r. we granicach jeji wielolatowych finansowych rōm suzōm ōpłacaniu inwestycyjji we polskich gminach, krysach i regijōnach. Zyskujōm tak myñsze jednostki lokalnego regyrōnku, take jak zōgtymbiowskō Czelōdz i gōrnoślōnski Rybnik, jak tyż te srogsze – take jak jedno ze nojsrogszych we kraju miast, Łōdz, abo zachodniopōmorske wojewōdztwo i jego gōwne miasto Szczecin. Te lokalne regyrōnki partnyrujōm kōmiksowi „Paneuropa. Licho nie śpi”, podobnie jak Unijō Polskich Metropoliji abo Ślōnski Ferajn Gmin i Krysōw. Nasi partnyrzy niy przestōwajōm robić na rzecz rewitalizacyje. Kōnsekwyntnie realizowane projekty przywrōcajōm Czeladzi i Rybnikowi ōbiekty waźne skirz jejich historycznyj i kulturowyj erbizny. Dowodzōm tego były wydobywcze werki – Zabytkowō Gruba Ignacy w Rybniku abo ōbiekty Gruby Wōnglō „Saturn” w Czeladzi – co przeżywajōm rynesans. We mieście włōkniōrzi blask zyskujōm jedyn za drugim kwartały miasta poddane ōbszarowyj rewitalizacyji Łodzi. Zielōny transport mō tam pryjorytet – nowe sztrasynbany stōwajōm na zrewitalizowanym placu Wolności. We gōwnym mieście Zachodnigo Pōmorzō powstaō Morske Cyntrum Nauki m. prof. Jerzego Stelmacha, co jego siedziba spōminō kadub ōd szifu, tōż cołkym słusznie ściepła anker na ōdrzańskim brzegu we Szczecinie. Warszawa – nojsrogsze miasto Unije Polskich Metropoliji – buduje metro. Ciyñko sie forsztelować gōwne miasto bez wygodnego postrzodka transportu. Jeźli czytōcie te słowa po lekturze kōmiks, to już wiycie, że we świecie kryślōnym filerym ōd scynarzysty może być jednak rozmajsie. Na zicher to znōcie – „co by byō, jak by...”.

JAK SIE SKŌNTAKTOWAĆ ZE EU

Ōsobiście

We cołkij Europejskij Uniji istnieje pōrāset pōnktoōw informacyjnych Europe Direct. Adresā ōd najbliźszego idzie znojs na strōnie:

https://europa.eu/european-union/contact_pl

Telefōnicznie abo bez mail

Europe Direct to informacyjny zerwis, co dōwō ōdpowiedzi na pytania na tymat Europejskij Unije. Idzie sie ś nim skōntaktować:

– pod bezpłatnym numerem telefōnu:

00 800 67 89 10 11 (niykerzi ōperatorzi mogōm naliczać ōpłaty za te połōnczynia)

– pod standardowym numerem telefōnu:

+32 22999696

– elektrōnicznoōm drōgōm ze pōmocōm formularu przistympnego na:

https://europa.eu/european-union/contact/write-to-us_pl

EUROPEJSKŌ KŌMISYJŌ

Przedstawicielstwo w Polsce

ul. Jasna 14/16a

00-041 Warszawa

phone: +48 22 556 89 89

fax: +48 22 556 89 98

e-mail: ec-poland@ec.europa.eu

www: ec.europa.eu/polska

Facebook: [@komisjajeuropa](https://www.facebook.com/komisjajeuropa)

X: [@EUinPL](https://twitter.com/EUinPL)

YouTube: [@KomisjaEuropejska](https://www.youtube.com/KomisjaEuropejska)

Instagram: [@KomisjaEuropejska](https://www.instagram.com/KomisjaEuropejska)

WYSZUKOWANIE INFORMACYJI Ō EU

Online

Informacje ō Europejskij Uniji sōm przistympne we wszystkich urzyndowych jynzykach EU we portalu Europa:

https://europa.eu/european-union/index_en

Publikacyje EU

Bezpłatne i płatne publikacyje ōd EU idzie pobrać abo ōbształować na strōnie:

<https://publications.europa.eu/publications>

Prawo EU i powiōnzane dokumynty

Prawne informacyje, co sie tykajōm EU, w tym wszystkie unijne akty prawne ōd 1952 r., sōm przistympne we wszystkich urzyndowych jynzykach EU w portalu EUR-Lex:

<http://eur-lex.europa.eu>

Portal Ōwartych Danych UE

Unijny portal ōwartych danych (<http://data.europa.eu/en>) dōwō przistymp do zbiorōw danych, co pochodzōm z instytucyjji i inkszych ōrganōw UE. Dane idzie pobiyrać i spotrzebowować bezpłatnie tak do cyłōw kōmerycyjnych, jak tyż niy-kōmerycyjnych.

EUROPEJSKŌ KŌMISYJŌ

Regijōnalne Przedstawicielstwo

ul. Widok 10

50-052 Wrocław

phone: +48 71 324 09 09

fax: +48 71 344 17 08

e-mail: ec-wroclaw@ec.europa.eu

X: [@EUinWroclaw](https://twitter.com/EUinWroclaw)

YES! TEŚMY
20 LAT POLSKI W UE

Partnyrzy projektu

